

SNDT Women's University, Mumbai

**Credit structure For Under Graduate Programmes in
Humanities, Science and Technology and
Interdisciplinary Studies Faculties**

*As per Government of Maharashtra Circular dated 13th
March, 2024*

**NEP – 2020
BA GUJARATI SEM. V & VI**

(w.e.f. 2026-27)

UG Credit Structure

Semester V		HUMANITIES				
		Sem V	Credits	Marks	Int	Ext
50110211	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગાંધીયુગ/અનુગાંધીયુગ	Major (Core)	4	100	50	50
50110212	ભાષાવિજ્ઞાન	Major (Core)	4	100	50	50
51010211	ગુજરાતી કવિતામાં ભારતીય સંસ્કૃતિ રામાયણ મહાભારત સંદર્ભે. પ્રાચીના અને મહાપ્રસ્થાન ઉમાશંકર જોશી. BOS will design for their own subject	IKS (Major Specific)	2	50	0	50
50210211 OR 50210212	પેપર : ૧ પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય- સરસ્વતીચંદ્ર (સંક્ષિપ્ત) ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી અને સત્યના પ્રયોગો - ગાંધીજી or પેપર : 2 લોકસાહિત્ય (લોકકથાઓ, સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, ઝવેરચંદ મેઘાણી) Provide options related to Major for selection	Major (Elective)	4	100	50	50
50310211	ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા કાવ્યશાસ્ત્ર Other than Major	Minor Stream	4	100	50	50
50610201	પુસ્તકાવલોકન - Book Review ૧.આંધળી ગલી- ધીરુબેન પટેલ ૨ .અલગારી રખડ પટ્ટી -અમૃતલાલ વેગડ ૩.બાપનું બારમું - દશરથ પટેલ ૪.સંભવામિ ક્ષણે ક્ષણે - રતિલાલ બોરીસાગર	VSC-4	2	50	50	0
51310201	Field Project (Related to Major)	FP	2	50	50	0
			22	550	300	250

Semester VI		HUMANITIES				
		Sem VI	Credits	Marks	Int	Ext
60110211	ગુજરાતી સાહિત્ય ઇતિહાસમાં આધુનિક અને અનુઆધુનિકયુગ	Major (Core)	4	100	50	50
60110212	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા	Major (Core)	4	100	50	50
60210211 OR 60210212	પેપર : 1 સાહિત્ય, સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસ પેપર : 2 સાહિત્યના અભિગમો	Major (Elective)	4	100	50	50
60310211	લિપિ વિજ્ઞાન , લેખન કળા અને હસ્તપ્રત વિદ્યા - MENUSCRIPTOLOGY	Minor Stream	2	50	0	50
60310212	વિશ્વ સાહિત્ય	Minor Stream	4	100	50	50
61210221	OJT	OJT	4	100	50	50
			22	550	250	300

BA-III SEMESTER-V

5.1 Major (Core)

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.1	Major (core)	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગાંધીયુગ/અનુગાંધીયુગ	Major (core)	4	100	50	50

Course Title	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ -ગાંધી યુગ અને અનુગાંધી યુગ
Course Credits	4
Course Outcomes	After going through the course, learners will be able to ૧. અર્વાચીન ગુજરાતીગદ્ય અને પદ્ય કૃતિઓના સ્વરૂપ અને વિકાસને પ્રસ્તાવિક ભૂમિકાનું જ્ઞાન થવું. ૨. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યપ્રવાહને ધ્યાનમાં રાખી નિયત કૃતિઓનો સમગ્રલક્ષી અભ્યાસ કરવો. ૩. નિયત કૃતિઓના અભ્યાસ દ્વારા અર્વાચીન ગદ્ય -પદ્ય પ્રવાહથી જ્ઞાન થવું. ૪ . ગુજરાતી પ્રશિષ્ટ કૃતિઓને જાણે ૫. મનુષ્ય સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ લેખન, સાહિત્ય કળા દ્વારા સાહિત્યનો સર્જક સંસ્કૃતિ બોધ અને ઇતિહાસ બોધ કઈ રીતે રહજુ કરે છે તે જાણશે
Module 1 (Credit 1) :	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય વિકાસરેખા
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to

<p>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</p>	<p>1. માનવ સંસ્કૃતિ વિવિધ ઘટક અંગો વડે ઉત્થાન-પતનની સમાંતર પ્રક્રિયા વર્ણવે છે , એ પ્રક્રિયા સંસ્કૃતિનો ઇતિહાસ છે , ઇતિહાસ લેખન વડે મનુષ્યના કાર્યની સમીક્ષા થાય છે</p> <p>2. નિયત કૃતિઓના અભ્યાસ દ્વારા અર્વાચીન ગદ્ય-પદ્ય પ્રવાહથી જ્ઞાત થશે</p> <p>. ગુજરાતી પ્રશિષ્ઠ કૃતિઓને જાણશે</p> <p>1. પ. મનુષ્ય સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ લેખન, સાહિત્ય કળા દ્વારા સાહિત્યનો સર્જક સંસ્કૃતિ બોધ અને ઇતિહાસ બોધ કઈ રીતે રહજી કરે છે તે જ</p>
<p>Content Outline</p>	<p>*ગાંધી યુગ –લક્ષણો અને વિશેષતા , સર્જકોનું પ્રદાન</p> <p>*અનુગાંધી યુગ – લક્ષણો અને વિશેષતા , સર્જકોનું પ્રદાન</p>
<p>Module 2 (Credit 1) : અર્વાચીન ગદ્ય- પદ્યની વિભાવના -ગાંધીયુગ અને અનુગાંધી યુગ સંદર્ભે</p>	
<p>Learning Outcomes (Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>1. સંસ્કૃતિ , સાહિત્ય , ઇતિહાસ દર્શાવતી ગદ્ય કૃતિઓનો પરિચય (સુધારક,યુગ પંડિત યુગ ,ગાંધી યુગ અનુગાંધી યુગની)</p> <p>2. સંસ્કૃતિ , સાહિત્ય , ઇતિહાસ દર્શાવતી પદ્ય કૃતિઓનો પરિચય (સુધારક,યુગ પંડિત યુગ ,ગાંધી યુગ અનુગાંધી યુગની</p>
<p>Content Outline</p>	<p>1.1 ગાંધી યુગની ગદ્ય –પદ્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ</p> <p>1.2 અનુ ગાંધી યુગની ગદ્ય –પદ્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ</p>
<p>Module 3 (Credit 1) : પૃથિવીવલ્લભ – ક . મા. મુનશી , ભારતીય વિધ્યા ભવન મુંબઈ પ્રકાશન , ૧૯૮૩</p>	
<p>Learning Outcomes</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>3. ગાંધીયુગ – સર્જક ક . મા . મુનશીનું પ્રદાન કથા સાહિત્યમાં</p>

<p>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</p>	<p>જાણશે ,</p> <p>4. માનવ સંસ્કૃતિનું દર્શન કરાવતી ગાંધી યુગની પ્રતિનિધિ કૃતિનો અભ્યાસ કરી સર્જકના સર્જનથી સંસ્કૃતિબોધ અને ઇતિહાસ બોધ મેળવશે .</p>
<p>Content Outline</p>	<p>પૃથિવીવલ્લભ – કનૈયાલાલ માણેકલાલ મુનશી -નવલકથા</p> <p>1.1વસ્તુસંકાલના –ઐતિહાસિક નવલકથા</p> <p>1.2 –પાત્ર નિરૂપણ –મનોવૈજ્ઞાનિક</p> <p>1.3 – વાતાવરણ -</p> <p>1.4 – જીવન દર્શન</p> <p>1.5 – ગાંધી યુગની ગદ્ય કૃતિ</p> <p>1.6 ભાષા શૈલી –બોલી</p> <p>1.7– સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન</p>
<p>Module 4 (Credit 1) :</p>	<p>બારીબહાર /કાવ્યવિશેષ- પ્રહલાદ પારેખ – સંપાદન – સુરેશ દલાલ , શ્રીમતી નાથીબાઈ દામોદર ઠાકરસી મહિલા વિદ્યાપીઠ, ૧૯૯૧, મુંબઈ વિકેતા – નવભારત સાહિત્ય મંદિર , મુંબઈ</p>
<p>Learning Outcomes</p> <p>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>5. ૧૯મી સદીના મધ્યભાગથી વિશ્વના કળા જગતમાં કલાકારો એ નૂતન સંવેદનશીલતા અને પ્રયોગશીલ સર્જક ચેતનાથી ઉત્તામ કળા કૃતિઓ, સાહિત્ય કૃતિનો આવિષ્કાર તેનાં અધ્યાપન દ્વારા વિદ્યાર્થીની બહેન કલાના વિશ્વની અનુભૂતિ કરે તે હેતુ છે</p> <p>6. સર્જક ચેતનાના ઉન્મેશોના પરિણામ રૂઓપ કૃતિઓનો સ્વાધ્યાય અને આસ્વાદથી વિદ્યાર્થીની જીવન અને કળા વિશેની નૂતન અભિજ્ઞતા પ્રાપ્ત કરે છે</p>
<p>Content Outline</p>	<p>2. કાવ્ય વિશેષ – પ્રહલાદ પારેખ - અનુગાંધી અને આધુનિક યુગ સુધી તેમનું પ્રદાન</p> <p>3. અનુ ગાંધી યુગના પ્રતિનિધિત્વ ધરાવનાર સર્જક પ્રહલાદ પારેખનો પરિચય</p>

	<p>4. વિવેચનાત્મક , આસ્વદાત્મક પરિચય</p> <p>5. આધુનિકતા તરફ પ્રહલાદ પારેખ નું પ્રયાણ</p> <p>6. તેમની કવિતાનો સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન (બારી બહાર સંદભે)</p>
--	---

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષ નો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

- ૧.ગુજરાતી કથાવિશ્વ : સંપા. બાબુ દાવલપુરા, ગ્રંથાગાર પ્રકાશન
- ૨.ગુજરાતી નવલકથા : રઘુવીર ચૌધરી, રાઘેશ્યામ શર્મા, ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- ૩.કથોપકથન : સુરેશ જોષી
૪. કથાપદ : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- ૫.કથાયોગ : નરેશ વેદ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- ૬ .નવલકથા અને હું : 'શબ્દસૃષ્ટિ' વિશેષાંક, સં. હર્ષદ ત્રિવેદી ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, અમદાવાદ
- ૭ .મણિકાન્તથી મણિલાલ : સિલાસ પટેલિયા, પૃ.25-31
- ૮ .સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતીગીત : સ્વરૂપ અને વિકાસ, પશ્ચિમ પરમાર આદર્શ પ્રકાશન, પ્ર. આ. 1994
- ૯ .ટૂંકી વાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા : જયંત કોઠારી, ગૂર્જર પ્રકાશન અમદાવાદ
- ૧૦ .ગુજરાતી ગીત –મહત્વના સ્થિતચન્તરો મણિલાલ પટેલ ,શબ્દ સૃષ્ટિ ,નવે . ડીસેમ્બર.૨૦૦૦, ૧૩૪ -૪૧
૧૧. રાજેન્દ્ર –નિરંજન યુગની કવિતા પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ ,કવિલોક , નવે . ૨૦૦૦ , પૃષ્ઠ. ૪-૧૩

૧૨.ગુજરાતી નવલકથા (૧૯૩૧ -૧૯૪૭) હસુ યાજ્ઞિક, શબ્દ સૃષ્ટી, ઓગષ્ટ -૧૯૯૮ , ૭૫-૮૩

૧૩. ગુજરાતી નવલકથા (૧૯૪૭ -૧૯૯૭) નરેશ વેદ , શબ્દ સૃષ્ટી, ઓગષ્ટ -૧૯૯૮ ,૮૩ -૯૨

૧૪ . અદ્યતન કવિતા – રહુવીર ચૌધરી – નિરંજન ભગત – પૃષ્ઠ – ૪૪ -૪૬ , ૧૮૯ -૧૯૩

૧૫ .ગુજરાતી નવલકથામાં રૂપ વિકાસ સરસ્વતીચંદ્ર થી આજ સુધી – જયંત ગાડીત , પરબ , ૧૯૮૭ એપ્રિલ-મે

૧૬ .ગુજરાતી નવલકથાનો રૂપ વિકાસ – પ્રમોદકુમાર પટેલ – પરબ , ૧૯૮૭ , એપ્રિલ-મે

૧૭ .નવલકથા સંદર્ભ કોશ –પ્રકાશ વેગડ

૧૮ .અમર ગીતો –ચંદ્રકાંત શેઠ

5.2 MAJAOR CORE-

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.2	Major (core)	ભાષાવિજ્ઞાન	Major (core)	4	100	50	50

Course Title	ભાષાવિજ્ઞાન
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ભાષાવિજ્ઞાનની ઐતિહાસિક અને વર્ણનાત્મક પદ્ધતિ દ્વારા ગુજરાતી ભાષાનો અભ્યાસ કરવો. 2. ભાષા મનુષ્ય સંસ્કૃતિની દેણ છે . ભાષા વગરનો માનવ સમાજ કલ્પી શકતો નથી , વિદ્યાર્થિનીઓની વૈજ્ઞાનિક અને ઐતિહાસિક અભિગમથી ભાષી સંરચના , સ્વરૂપ અને ભાષા પરિવારની સમજ કેળવે તે જરૂરી છે. 3. ઐતિહાસિક શાખા અને વર્ણનાત્મક શાખા દ્વારા ભાષા વિજ્ઞાનનો અભ્યાસ કરી તેના પાયાના સિદ્ધાંતોની જાણકારી મેળવી ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય મેળવવો. 4. ભાષાનું સ્વરૂપ , ક્ષેત્ર , વિકાસની વૈજ્ઞાનિકતા , પ્રયોગની કલાત્મકતા અધ્યયનની વિવિધ પ્રણાલી તથા પરિવર્તનને જાણશે 5. ભાષા વિજ્ઞાનની શાખાઓનો ,બોલીઓનો અભ્યાસ કરશે
Module 1 (Credit 1) :	<p>ઐતિહાસિક ભાષાવિજ્ઞાન ; ભાષાનો સામાન્ય પરિચય : ભાષા વિજ્ઞાનનો પરિચય, વિષય અને સ્વરૂપ, ભાષાની અધ્યયનની પદ્ધતિઓ (વર્ણનાત્મક, ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક),વ્યાખ્યા, તેનું સામાન્ય સ્વરૂપ, ભાષા અને બોલી વિજ્ઞાન (પ્રાદેશિક, ધંધાકીય, સામાજિક અને ગુજરાતી ભાષાની બોલીનો પરિચય).</p>

<p>Learning Outcomes</p> <p><i>(Specific related to the module..</i> <i>e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i></p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેનો ભાષા સ્વરૂપ,ક્ષેત્ર , વિકાસની વૈજ્ઞાનિકતા તથા પ્રાયોગિક કલાત્મકતા જાણશે 2. વિદ્યાર્થીની બહેનો ભાષા અધ્યયનની વિવિધશાખાઓ , ગુજરાતી ભાષાની વિવિધ બોલીઓ , બોલી વિજ્ઞાનને જાણશે
<p>Content Outline</p>	<ol style="list-style-type: none"> 7. ભાષાનું સ્વરૂપ અને ક્ષેત્ર 8. ભાષાની વૈજ્ઞાનિકતા તથા પ્રયોગની કલાત્મકતા 9. ભાષા અધ્યયનની પદ્ધતિઓ – વર્ણનાત્મક , અતિહાસિક , તુલનાત્મક 10. બોલી વિજ્ઞાન – પ્રાદેશિક , સામાજિક , ધંધાકીય , શબ્દ ભંડોળ
<p>Module 2 (Credit 1) :</p>	<p>ઐતિહાસિક ભાષા વિજ્ઞાન (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં) ભાષાકીય પરિવર્તન : સ્વરૂપ અને પ્રકારો (ધ્વનિ પરિવર્તન, રૂપ પરિવર્તન, શબ્દરાશિ પરિવર્તન , અર્થ પરિવર્તન , સાદ્રશ્ય પરિવર્તન), પારિવારિક ભાષાકુળો તેની સમજ, પરિચય.(ભારતના ભાષાકુળોનો અભ્યાસ તેમાં ગુજરાતી ભાષાનું સ્થાન)</p>
<p>Learning Outcomes</p> <p><i>(Specific related to the module..</i> <i>e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i></p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેન ભાષા , વ્યાકરણ ,જ્ઞાન વિજ્ઞાનની અન્ય શાખાઓથી પરિચિત થશે 2. વિદ્યાર્થીની બહેન ભાષાકીય પરિવર્તન –ધ્વનિ , રૂપ , શબ્દ, અર્થ ,સાદ્રશ્ય પરિવર્તન જાણશે અને શીખશે
<p>Content Outline</p>	<ol style="list-style-type: none"> 11. જગતના ભાષા ભાષાકુળો તેની સમજ, પરિચય.(ભારતના ભાષાકુળોનો અભ્યાસ તેમાં ગુજરાતી ભાષાનું સ્થાન 12. ભાષાકીય પરિવર્તન
<p>Module 3 (Credit 1) :</p>	<p>વર્ણનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન : ધ્વનિવિચાર (Phonetics) અને ધ્વનિઘટકવિચાર (Phonemics), ધ્વનિવિચારની ત્રણ શાખાઓનો પરિચય. ઉચ્ચારણમૂલક ધ્વનિ તંત્ર : ઉચ્ચારણ અંગો, ઉચ્ચારણ સ્થાન, ઉચ્ચરિત ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ . ઉચ્ચારણ સ્થાન અને પ્રયત્નરીતિને</p>

	<p>આધારે પડતા ધ્વનિઘટકના પ્રકારોનો પરિચય. ખંડિયધ્વનિઘટક : સ્વર અને તેના પ્રકાર (અગ્ર, મધ્ય, પશ્ચય-પૃષ્ઠ) વ્યંજન અને તેના પ્રકાર (સ્પર્શ, અનુનાસિક, પ્રકંપી, પાર્શ્વિક, સંઘર્ષી વગેરે .) અતિખંડીય ધ્વનિઘટક : અક્ષર, સંઘ્યક્ષર, જંક્યર, કાલમાન, સ્વરભાર, કાકુ વગેરેનો પરિચય.</p>
<p>Learning Outcomes (Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેન ધ્વનિ યંત્ર , ધ્વનિ વિજ્ઞાન , ધ્વનિ વિચાર તેની શાખાઓ phonology- phonetics અને phonemicsનો ભેદ જાણશે 2. વિદ્યાર્થીની બહેન ખંડિય તેમ જ અતિ ખંડિય ધ્વનિ ઘટકો – સ્વર અને વ્યંજનનું વર્ગીકરણ , અક્ષર, સંઘ્યક્ષર, સીમાસંધિ –junction, કાલમાન ,કાકૂ ,સ્વરભાર વગેરેનો પરિચય કેળવશે
<p>Content Outline</p>	<ol style="list-style-type: none"> 13. ધ્વનિ યંત્ર 14. ધ્વનિ વિજ્ઞાન – સ્વર અને વ્યંજનનું વર્ગીકરણ 15. અક્ષર , સંઘ્યક્ષર , જંક્યર, કાલમાન, સ્વરભાર, કાકુ વગેરેનો પરિચય. 16. ધ્વનિ વિચાર 17. ધ્વનિ વિચારની શાખાઓ – ઉચ્ચારણ ,સંચારણ, શ્રવણ વર્ણનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન
<p>Module 4 (Credit 1) : રૂપવિચાર (Morphology) (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં) રૂપ, રૂપ ઘટકની ઓળખ રૂપઘટકનાં પ્રકારો (બદ્ધ-મુક્ત/વિચ્છિન્ન-અવિચ્છિન્ન/ઘાતુ-અઘાતુ/અંગ) વ્યાકરણિક પ્રવર્ગો : લિંગ, વચન, પુરુષ, વિભક્તિ, પ્રયોગ, કાળ, સમાસ, ક્રિયા વિશેષણ, ઉદગાર વાચકો, નિપાતો. વાક્ય વિચાર (Syntax) (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં) વાક્ય અને તેનાં પ્રકારો (સાદું, સંકુલ કે મિશ્ર , સંયુક્ત વાક્ય) વિધિવાચક, નિષેધ વાચક , પ્રશ્નાર્થ, સંકેતાત્મક, આદત વાચી . કર્તરિ-કર્મણિ-પ્રેરક રચનાઓ . રૂપાખ્યાનગત અને વાક્યગત સંબંધો. વાક્ય રચનાના નિકટસ્થ અવયવો.</p>	
<p>Learning Outcomes (Specific related to</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેન રૂપ વિચાર , અર્થ તથા તત્વનો સંબંધ,પરિવર્તન કારણ તેમ જ દિશાઓ થી પરિચિત થશે

<i>the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i>	2. વિદ્યાર્થીની બહેન વાક્ય વિચાર , શબ્દ અને અર્થનો સંબંધ , પ્રકાર વાક્ય પરિવર્તનને જાણશે
Content Outline	18. રૂપ વિચાર –સંબંધ તત્વ તેમ જ તેનો સંબંધ 19. રૂપ વિચાર અને તેનાં પ્રકારો 20. વાક્ય વિચાર –શબ્દ અને પદ્મીઓ સંબંધ , વાક્યના પ્રકાર 21. વાક્ય પરિવર્તન

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા , મૌખિકી , પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ / પરિસંવાદ / સિનેમા / નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક , આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન : ડૉ. પ્રબોધ પંડિત , ગુજરાત યુનિવર્સિટી , અમદાવાદ, 1974
2. વ્યાકરણ વિમર્શ : ઊર્મિ દેસાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ 1992, ૨૦૧૯
3. ભાષાશાસ્ત્રની કેડીએ : ઊર્મિ દેસાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ 1992
4. બોલીવિજ્ઞાન અને ગુજરાતની બોલીઓ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ , યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ 1974

5. બોલીવિજ્ઞાનના કેટલાક પ્રશ્નો : શાંતિલાલ આચાર્ય, ગુજ. સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ, 1984
6. ગુજરાતની ભાષા : ટી.એન.દવે, અનુ. મીનાક્ષી પટેલ, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ, 1972
7. ભાષા અને તેનું ભૌતિક સ્વરૂપ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ, નંદિતા પ્રકાશન, અમદાવાદ
8. ભાષા વ ભાષાશાસ્ત્ર : શ્રી ન. ગજેન્દ્રગડકર, વ્હીનસ પ્રકાશન, પુણે
9. ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ : હરિવલ્લભ ભાયાણી, ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, 1988
10. વ્યાકરણ : અર્થ અને આકાર : સંપા. ડૉ. દયાશંકર જોશી, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, પ્ર.આ. 1978, પુન:મુદ્રિત 1995.
11. ભારતીય ભાષાવિજ્ઞાન : આચાર્ય કિશોરીદાસ વાજપાઠી, વાણી પ્રકાશન, પ્ર. આ. 1999, દ્વિ.સં. 2008
12. Introductory Linguistics : W.P.Lehmann, Oxford and IBH Publishing Co. Mumbai, New Delhi, Calcutta, 1966

5.3 IKS- Major specific

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.3	IKS (major specific)	ગુજરાતી કવિતામાં ભારતીય સંસ્કૃતિ રામાયણ મહાભારત સંદર્ભે. પ્રાચીના અને મહાપ્રસ્થાન ઉમાશંકર જોશી.	IKS (major specific)	2	50	0	50

Course Title	ભારતીય સંસ્કૃતિ- રામાયણ અને મહાભારત સંદર્ભે - ઉમાશંકર જોશી કૃત "પ્રાચીના અને મહાપ્રસસ્થાન"
Course code	
Course Credits	2
Course Outcomes	After going through the course, learners will be able to ૧. ભારતીય સાહિત્યની સૈદ્ધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે. ૨. ભારતીય સાહિત્યના અભ્યાસનો નવો દ્રષ્ટિકોણ કેળવાય ૩. ભારતીય વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં નવા તત્વો , નવા રસપ્રદેશની જાણ થાય. ૪. ભારતની બહુભાષી અને બહુસંસ્કૃતિને સમજાય.
Module 1 (Credit 1) :	ભારતીય સાહિત્ય સંજ્ઞા ચર્ચા ભારતીય સાહિત્યની વિવિધ વ્યવસ્થાઓ ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના -ભારતીયતા, પ્રાદેશિકતા, રાષ્ટ્રીયતા, વૈશ્વિકતા.
	2. ભારતીય સાહિત્ય અભ્યાસનો ,અનુસંસ્થાનવાદી નવો દૃષ્ટિકોણ

	જોવા મળે છે એ સંદર્ભમાં આ અભ્યાસક્રમ નિયત કરવામાં આવે છે
	3. સાહિત્યની “ભારતીય “ વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં ઘણાં નવાં તત્ત્વો , નવો રસ પ્રદેશ પામી શકાય આ વિવિધ સાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય . એ ઓળખ વિદ્યાર્થીની બહેનો પામે એ હેતુસર “ ભારતીય સાહિત્ય”ની સૈધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે એવી પ્રાચીન ,મધ્યકાલીન ,અર્વાચીન કૃતિઓ (ગુજરાતી સિવાયની અન્ય ભાષાઓની) નો અભ્યાસ આ અભ્યાસમાં કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે .
Module 2 (Credit 1) :	નિયત કૃતિનો અભ્યાસ- પ્રાચીના-1944 અને મહાપ્રસ્થાન --1965 -ઉમાશંકર જોશી -R. R . sheth પ્રથમ આવૃત્તિ , મુંબઈ , અમદાવાદ
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
<i>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i>	4.ભારત બહુભાષી અને બહુસંસ્કૃતિનો એક સમવાય છે આ બહુલતા “ ભારતીય –તા” ના વર્તુળનું કેન્દ્રબિંદુ છે .
	5.પ્રાચીનકાળમાં સંસ્કૃત –પ્રાકૃત સાહિત્યથી માંડી મધ્યકાલીન – અર્વાચીન કાળના પ્રાદેશિક ભાષા સાહિત્યનો આ વર્તુળમાં સમાવેશ થાય છે . આ વિવિધ સાહિત્યોનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય .
Content Outline	6.પ્રાચીના અને મહાપ્રસ્થાન -ઉમાશંકર જોશી વિરચિત-પ્રકૃતિ , માનવપ્રકૃતિ , ભારતીય જ્ઞાન પરંપરા સંદર્ભે 7.પુરાણ ,પુરકલ્પન , ત્રીજો સૂર -કથા , રસ , પાત્રો , વાતાવરણ ,એક પ્રેમ કથા – ભારતીયતા સંદર્ભે વાચના 8.- સમગ્ર મૂલ્યાંકન
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
<i>(Specific related to the module.. e.g. Define,</i>	9.ભારત બહુભાષી અને બહુસંસ્કૃતિનો એક સમવાય છે આ બહુલતા “ ભારતીય –તા” ના વર્તુળનું કેન્દ્રબિંદુ છે
	10.પ્રાચીનકાળમાં સંસ્કૃત –પ્રાકૃત સાહિત્યથીમાંડી મધ્યકાલીન –

<p><i>Differentiate, Carry out, Design, etc. ...</i>)</p>	<p>અર્વાચીન કાળના પ્રાદેશિક ભાષા સાહિત્યનો આ વર્તુળમાં સમાવેશ થાય છે . આ વિવિધ સાહિત્યોનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય,સાહિત્યની 'ભારતીય " વિભાવનાના અર્થ પ્રકાશમાં ઘણાં નવાં તત્વો , નવો રસ્પ્રદેશ પામી શકાય.ભારત બહુભાષી દેશ છે આવું વિવિધ સાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય મળશે .</p>
<p>Content Outline</p>	<p>11.-વસ્તુસંકલના , પાત્રો -ભાષા , - ભારતીયતા સંદર્ભે સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન</p>

સંદર્ભ:

૧.પ્રાચીન સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ આધારિત ગ્રંથો ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સાહિત્ય – ડૉ. રઘુવીર ચૌધરી

૨. રામાયણ-મહાભારતના સાંસ્કૃતિક મૂલ્યો અને તેમનો સાહિત્ય પર પ્રભાવ ભારતીય સંસ્કૃતિના આયામો – ડૉ. રાધાવલ્લભ ત્રિવેદી

૩. મહાકાવ્યોના નૈતિક, ધાર્મિક અને માનવીય તત્વો એક સાંસ્કૃતિક અધ્યયન – ડૉ. કનૈયાલાલ મુન્શી

૪.રામકથા અને ભારતીય જીવનદર્શન

૫.મહાભારત : સંસ્કૃતિ અને સાહિત્ય – ડૉ. ઈરાવતી કર્વે

૬.મહાભારતનું માનવીય સંઘર્ષ અને સમાજદર્શન

ગુજરાતી કવિતા અને પ્રાચીન પરંપરા

ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (પ્રાચીન અને મધ્યકાળ) – ડૉ. ઉમાશંકર જોશી

૭.રામાયણ-મહાભારતના કાવ્યરૂપાંતરો

પ્રાચીન ગુજરાતી કવિતા – ડૉ. ભોળાભાઈ પટેલ

૮. કથાત્મક અને પુરાણિક પ્રેરણા ગુજરાતી કવિતામાં પુરાણિક પરંપરા – ડૉ. હરીન્દ્ર દવે

૯. પુરાણ, ઇતિહાસ અને મહાકાવ્ય સંદર્ભે મહાપ્રસ્થાન યુગ અને આધુનિક દૃષ્ટિ

મહાપ્રસ્થાન યુગની ગુજરાતી કવિતા – ડૉ. રમણલાલ પટેલ

૧૦.મહાભારત-રામાયણના પાત્રોની પુનર્વ્યાખ્યા આ.ધુનિક ગુજરાતી કવિતામાં પૌરાણિક પ્રતીકો – ડૉ. રવિન્દ્ર પારેખ

૧૧. કૃષ્ણ, કર્ણ, દ્રૌપદી જેવા પાત્રોનું આધુનિક રૂપાંતર ગુજરાતી કવિતા : પરંપરા અને પરિવર્તન

– ડૉ. પ્રભાશંકર શુક્લ

૧૩. વાલ્મિકી રામાયણ (ગુજરાતી અનુવાદ – નગીનદાસ પંડ્યા)

૧૪. વ્યાસ મહાભારત (ગુજરાતી અનુવાદ – ગીતા પ્રેસ / ભોગીલાલ પંડ્યા)

5.4 MAJOR ELECTIVE-1

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.4	Major (Elective)-આઇ	પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય સરસ્વતીચન્દ્ર સંક્ષિપ્ત... - ગોવર્ધન ત્રિપાઠી સત્યના પ્રયોગો - મહાત્મા ગાંધીજી	Major (Elective)- I	4	100	50	50

Course Title	પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય સરસ્વતીચન્દ્ર સંક્ષિપ્ત... - ગોવર્ધન ત્રિપાઠી સત્યના પ્રયોગો - મહાત્મા ગાંધીજી
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની સૈદ્ધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે. પ્રશિષ્ટ સાહિત્યના અભ્યાસનો નવો દ્રષ્ટિકોણ કેળવાય પ્રશિષ્ટ વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં નવા તત્વો, નવા રસપ્રદેશની જાણ થાય. બહુભાષી અને બહુસંસ્કૃતિને સમજાય.
Module 1 (Credit 1) :	ભારતીય સાહિત્ય સંજ્ઞા ચર્ચા પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની વિવિધ વ્યવસ્થાઓ પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની વિભાવના -ભારતીયતા, પ્રાદેશિકતા, રાષ્ટ્રીયતા, વૈશ્વિકતા.
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય અભ્યાસનો ,અનુસંસ્થાનવાદી નવો દ્રષ્ટિકોણ જોવા મળે છે એ સંદર્ભમાં આ અભ્યાસક્રમ નિયત કરવામાં આવે છે

	<p>2. સાહિત્યની “ભારતીય “ વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં ઘણાં નવાં તત્ત્વો , નવો રસ પ્રદેશ પામી શકાય આ વિવિધ સાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય . એ ઓળખ વિદ્યાર્થીની બહેનો પામે એ હેતુસર “પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય”ની સૈધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે એવી પ્રાચીન ,મધ્યકાલીન ,અર્વાચીન કૃતિઓ (ગુજરાતી સિવાયની અન્ય ભાષાઓની) નો અભ્યાસ આ અભ્યાસમાં કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે .</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> * પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય સંજ્ઞા * પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની ચર્ચા * પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની વિવિધ વ્યવસ્થાઓ <ul style="list-style-type: none"> • પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની વિભાવના -ભારતીયતા, પ્રાદેશિકતા, રાષ્ટ્રીયતા, વૈશ્વિકતા. <p>પ્રશિષ્ટતાની વિભાવના , સ્વ -ઓળખ (આત્મસંજ્ઞા)ની પુનઃ પ્રાપ્તિ માટે પ્રશિષ્ટ સાહિત્યના અભ્યાસનું મહત્વ</p>
Module 2 (Credit 1) : આંતરવિદ્યાકીય સંદર્ભે પ્રશિષ્ટતાનાવિચાર વર્તમાન સંદર્ભમાં પ્રશિષ્ટ ગુજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસનું મહત્વ.	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>પ્રાચીનકાળમાં સંસ્કૃત -પ્રાકૃત સાહિત્યથી માંડી મધ્યકાલીન -અર્વાચીન કાળના પ્રાદેશિક ભાષાસાહિત્યનો આ વર્તુળમાં સમાવેશ થાય છે. આ વિવિધ સાહિત્યોનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ પ્રશિષ્ટ સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને પ્રશિષ્ટતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય .</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • What is classic? સંદર્ભમાં ગુજરાતી સાહિત્યનો વિચાર એલિયેટનો પ્રશિષ્ટતાવાદ.
Module 3 (Credit 1) : નિયત કૃતિનો અભ્યાસ : સરસ્વતીચંદ્ર (બૃહતસંક્ષેપ) નવલકથા ગોવર્ધનરામ માધવરામ ત્રિપાઠી સંક્ષેપકાર : ઉપેન્દ્ર પંડ્યા, ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ, પ્ર.આ.૧૯૬૦, પુનમુદ્રણ ૧૯૯૯	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય અભ્યાસનો,અનુસંસ્થાનવાદી નવો દૃષ્ટિકોણ જોવા મળે છે</p>

	<p>એ સંદર્ભમાં આ અભ્યાસક્રમ નિયત કરવામાં આવે છે</p> <p>સાહિત્યની “ભારતીય “ વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં ઘણાં નવાં તત્ત્વો , નવો રસ પ્રદેશ પામી શકાય આ વિવિધ સાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય . એ ઓળખ વિદ્યાર્થીની બહેનો પામે એ હેતુસર “પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય”ની સૈધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે એવી પ્રાચીન ,મધ્યકાલીન ,અર્વાચીન કૃતિઓ (ગુજરાતી સિવાયની અન્ય ભાષાઓની) નો અભ્યાસ આ અભ્યાસમાં કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે .</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • નવલકથા સરસ્વતીચંદ્ર - ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી વિરચિત- સંક્ષેપકાર : ઉપેન્દ્ર પંડ્યા કૃત ચાર ભાગનો અભ્યાસ. • નવલકથા સરસ્વતીચંદ્ર - ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી વિરચિત- સંક્ષેપકાર : ઉપેન્દ્ર પંડ્યા કૃત ચાર ભાગના -કથા, રસ, પાત્રો, વાતાવરણ,એક પ્રેમ કથા, સંસાર કથા - ગુજરાતી તેમજ ભારતીયતા સંદર્ભે વાચના • નવલકથા સરસ્વતીચંદ્ર - ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી વિરચિત- સંક્ષેપકાર : ઉપેન્દ્ર પંડ્યા કૃત ચાર ભાગનું સમગ્ર મૂલ્યાંકન
Module 4 (Credit 1) :	નિયત કૃતિઓનો અભ્યાસ સત્યના પ્રયોગો- મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી, નવજીવન પ્રકાશન
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય અભ્યાસનો,અનુસંસ્થાનવાદી નવો દૃષ્ટિકોણ જોવા મળે છે એ સંદર્ભમાં આ અભ્યાસક્રમ નિયત કરવામાં આવે છે</p> <p>સાહિત્યની “ભારતીય “ વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં ઘણાં નવાં તત્ત્વો , નવો રસ પ્રદેશ પામી શકાય આ વિવિધ સાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ ભારતીય સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય . એ ઓળખ વિદ્યાર્થીની બહેનો પામે એ હેતુસર “પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય”ની સૈધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે એવી પ્રાચીન ,મધ્યકાલીન ,અર્વાચીન કૃતિઓ (ગુજરાતી સિવાયની અન્ય ભાષાઓની) નો અભ્યાસ આ અભ્યાસમાં કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે .</p>
Content Outline	<p>સત્યના પ્રયોગો- મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી- ગાંધીજીના એકાવન વર્ષની જીવનકથા ૧૮૬૯ થી ૧૯૨૦</p> <p>સત્યના પ્રયોગો- મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી- વસ્તુ, ભાષાશૈલી, નિરૂપણ, વિશ્વની</p>

	<p>સર્વ ભાષાઓમાં ઉત્તમ આત્મકથા તરીકે એનું સ્થાન. સત્યના પ્રયોગો- મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી- આત્મકથા સંદર્ભે પારદર્શિતા, ગાંધીજીએ જીવનમાં કરેલા પ્રયોગો, સત્યના પ્રયોગો અને એ તરફ આગળ વધતા આરોહણની કથા.</p>
--	--

સંદર્ભ ગ્રંથો:

1. નવલકથા : ચર્ચા અને ચિકિત્સા : ડૉ. બિપિન આશર, પાર્શ્વ પ્રકાશન
2. નવલકથા સ્વરૂપ : પ્રવીણ દરજી , યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ, ૧૯૮૬
3. નવલકથા : સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય : સંપાદન; શિરીષ પંચાલ , અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૪
4. મ્રશિષ્ટનું સ્વરૂપ અને આનું ધગિકપ્રશ્નો સુમન શાહ , ફાર્બસ ત્રયમાસિક , ૧૯૯૯ , એપ્રિલ-જુન

૫.

૫. ગુજરાતી ગદ્યની પલટાતી લઢણો – લેખ, ઉમાશંકર જોશી, સમસંવેદન માંથી જીવનસાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ

૬. આત્મકથા સ્વરૂપ અને વિકાસ, રસિલા કડિયા, પાર્શ્વપ્રકાશન

૭. આત્મકથા- સતીશ વ્યાસ, અરુણોદય પ્રકાશન.

5.4 MAJOR Elective- II

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.4	Major (Elective)-II	પેપર : 2 લોકસાહિત્ય (લોકકથાઓ, સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, ઝવેરચંદ મેઘાણી)	Major (Elective)-II	4	100	50	50

Course Title	લોકસાહિત્ય (લોકકથાઓ, સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, ઝવેરચંદ મેઘાણી)
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>લોક સાહિત્ય સંદર્ભે 'લોક' શબ્દનો અર્થ, વ્યાખ્યા, વિભાવના સમજવી.</p> <p>લોક સંસ્કૃતિ અને સાહિત્યના સંબંધની સમજ કેળવાય.</p> <p>લોક સાહિત્ય , શિષ્ટ સાહિત્ય, આદિવાસી સાહિત્યના સ્વરૂપ , કૃતિના સંશોધન , સંપાદન, તેની સમસ્યા વિશે જ્ઞાન થાય.</p> <p>લોક સાહિત્ય સંદર્ભે 'લોક' શબ્દનો અર્થ, વ્યાખ્યા, વિભાવના સમજવી.</p>
Module 1 (Credit 1) :	લોક સાહિત્ય : સંજ્ઞા, સ્વરૂપ, લક્ષણો
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>3. લોકસાહિત્ય અભ્યાસનો ભારતીયતાને અને પ્રસ્તુતતાને આધારે નવો દૃષ્ટિકોણ જોવા મળે છે એ સંદર્ભમાં આ અભ્યાસક્રમ નિયત કરવામાં આવે છે</p> <p>4. સાહિત્યની "ભારતીય " વિભાવનાના અર્થપ્રકાશમાં ઘણાં નવાં તત્ત્વો , નવો રસ પ્રદેશ પામી શકાય આ વિવિધ સાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ લોક સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને લોકસાહિત્યમાં ભારતીયતાની ખરી ઓળખ પામી શકાય . એ ઓળખ વિદ્યાર્થીની બહેનો પામે એ હેતુસર</p>

	<p>“લોક સાહિત્ય”ની સૈધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે એવી પ્રાચીન ,મધ્યકાલીન ,અર્વાચીન કૃતિઓ (ગુજરાતી સિવાયની અન્ય ભાષાઓની) નો અભ્યાસ આ અભ્યાસમાં કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે .</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> * લોકસાહિત્ય સંજ્ઞા * લોકસાહિત્યની ચર્ચા ઉદાહરણ સહિત * લોકસાહિત્ય અને ભારતીય સાહિત્ય <ul style="list-style-type: none"> • લોકસાહિત્યની વિભાવના -ભારતીયતા, પ્રાદેશિકતા, રાષ્ટ્રીયતા, વૈશ્વિકતા. <p>લોકસાહિત્યની વિભાવના લોક ઓળખનાં સંદર્ભે લોક સાહિત્યના અભ્યાસનું મહત્વ</p>
Module 2 (Credit 1) :	લોક સાહિત્યના સ્વરૂપ અને પ્રકારો (લોકગીત, કથાગીત, લોકકથા, લોકવાર્તા)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>પ્રાચીનકાળમાં સંસ્કૃત -પ્રાકૃત સાહિત્યથી માંડી મધ્યકાલીન -અર્વાચીન કાળના પ્રાદેશિક ભાષાસાહિત્યનો આ વર્તુળમાં સમાવેશ થાય છે. આ વિવિધ લોકકથાસાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ લોક સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને લોક કથા, લોકવાર્તા અને ગીતિકથાનો ભેદ પામી શકાય.</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • What is Folk-indiginus? સંદર્ભમાં લોકગીત, કથાગીત, લોકકથા, પુરાણકથા, લોકવાર્તા અન્ય લોક ગદ્ય સ્વરૂપો - લોકસાહિત્યનો વિચાર <p>લોકગીત, કથાગીત, લોકકથા, પુરાણકથા, લોકવાર્તા અન્ય લોક ગદ્ય સ્વરૂપો</p>
Module 3 (Credit 1) :	લોકકથાનું સ્વરૂપ અને વિભાવના અને વિકાસ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>પ્રાચીનકાળમાં સંસ્કૃત -પ્રાકૃત સાહિત્યથી માંડી મધ્યકાલીન -અર્વાચીન કાળના પ્રાદેશિક ભાષાસાહિત્યનો આ વર્તુળમાં સમાવેશ થાય છે. આ વિવિધ લોકકથાસાહિત્યનું સમગ્રપણે આકલન કરવાથી જ લોક સાહિત્યનો સાચો પરિચય થાય અને લોક કથા, લોકવાર્તા અને ગીતિકથાનો ભેદ પામી શકાય.</p> <ul style="list-style-type: none"> • What is Folk-indiginus? સંદર્ભમાં લોકગીત, કથાગીત, લોકકથા, પુરાણકથા, લોકવાર્તા અન્ય લોક ગદ્ય સ્વરૂપો - લોકસાહિત્યનો વિચાર <p>લોકગીત, કથાગીત, લોકકથા, પુરાણકથા, લોકવાર્તા અન્ય લોક ગદ્ય સ્વરૂપો</p>

Content Outline	લોકકથા - ભાષાકીય વિવિધતા લોકકથામાં સ્થાનિક સંસ્કૃતિ, પરંપરા અને લોકજીવનની ઓળખ લોકકથામાં - સમાજના મૂલ્યો અને રિવાજોની સમજ લોકકથામાં - નૈતિક મૂલ્યોનો વિકાસ લોકકથામાં સામાજિક જાગૃતિ, ચિંતન
Module 4 (Credit 1) :	સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, લોકકથાઓ - સંપાદક ઝવેરચંદ મેઘાણી
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to ઝવેરચંદ મેઘાણી - લોકસાહિત્યકાર અને સંશોધક - પરિચયાત્મક અભ્યાસ સંશોધક, સંપાદક અને લોકસાહિત્યકાર તરીકે અભ્યાસ
Content Outline	સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, લોકકથાઓ - લોકકથાઓમાં “લોક” સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, લોકકથાઓ - સંસ્કૃતિક સમજ સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, લોકકથાઓ - નૈતિક મૂલ્યો અને સર્જનાત્મકતા સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, લોકકથાઓ - સામાજિકતા અને ભાવનાત્મકતા સૌરાષ્ટ્રની રસધારા ભાગ : ૧, લોકકથાઓ -પાત્રો, વાતાવરણ, રસ અને શૈલી ss

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. લોક સાહિત્ય ભાગ 1-2 : ડૉ. બળવંત જાની અને ડૉ . અંબાદાન રોહડિયા, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી પ્રકાશન.
2. લોક સાહિત્ય વિમર્શ : જયમલ્લ પરમાર
3. લોક સાહિત્ય : તત્ત્વદર્શન અને મૂલ્યાંકન : સંપા. બળવંત જાની , ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી પ્રકાશન.
4. લોક સાહિત્યની કથનશૈલી : ડૉ. શાંતિલાલ આચાર્ય.
5. લોક સાહિત્ય : વિભાવના અને પ્રકાર : હસુ યાજ્ઞિક
6. લોક વાર્તા : પુષ્કર ચંદાવરકર.
7. લોક વાર્તાનાં કુળ અને મૂળ : હરિવલ્લભ ભાયાણી.

8. લોક સાહિત્ય ભણી : ડૉ. બિપિન આશર, ડિવાઇન પ્રકાશન.
9. લોક ગીત - તત્વ અને તંત્ર : સં. બળવંત જાની, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી પ્રકાશન.
10. લોક સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ : જયમલ્લ પરમાર
11. ધ સ્ટડી ઓફ ફોકલોર : સી.બી. બર્ન.
12. ગુજરાતી લોક સાહિત્યવિમર્શ : બળવંત જાની , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ, પ્ર.આ.2010.
13. લોક વિદ્યા અને લોક સાહિત્ય : નરેશ વેદ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ.2010.
14. લોકસાહિત્ય સંશોધન પદ્ધતિ - આણંદ, 2014 : હસુ યાજ્ઞિક, એન.એસ આર્ટસ કોલેજ ,
15. ગુજરાતી લોકકથા -સં-હસુ યાજ્ઞિક : નિરંજન રાજ્યગુરુ , પ્રત્યક્ષ , ઓક્ટોબર-ડીસેમ્બર, ૧૯૯૮
16. ગુજરાતી લોક વિદ્યા -હસુ યાજ્ઞિક : શાંતિલાલ આચાર્ય , પરબ, ડીસેમ્બર, ૨૦૦૦
17. ભીલોનું ભારથ -ભગવાનદાસ પટેલ : શાંતિલાલ આચાર્ય , પરબ, ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૮
18. રામસીતાની વારતા આદિવાસી રામકથાની કંઠસ્થ પરંપરાનું ગ્રંથ સ્વરૂપ - ભગવાનદાસ પટેલ - જયાનંદ જોશી , ઇન્દુ મૌલી , ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૮.
19. લોકસંસ્કૃતિના કલાધરો - સુષ્ટિ, ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૯ : જયમલ્લ પરમાર - લાલશંકર પુરોહિત , શબ્દ
૨૦. ગુજરા નો અરેલોની એક પાંખડી : શાંતિભાઈ આચાર્ય , પરબ , જુલાઈ, ૨૦૦૦
21. મેઘાણીનું લોકસાહિત્ય વિષયક સંશોધન : જયંત કોઠારી , શબ્દ સુષ્ટિ, જાન્યુઆરી, ૧૯૯૬

22.मेघाणीनुं लोकसाहित्य संपादन

हसु याज्ञिक, शब्द सृष्टि, ओगळ , १९९५

23.मेघाणी- लोकसाहित्यना संशोधक

नरोत्तम वाळंद , तादर्थ, मार्य , १९९५

5.5 MINOR STREAM

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.5	Minor Stream other than major	ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા કાવ્યશાસ્ત્ર	Minor Stream other than major	4	100	50	50

Course Title	ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા – કાવ્યશાસ્ત્ર
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્ત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે.</p> <p>૨. ૨૫૦૦ વર્ષની પ્રાચીન પરંપરા અંતર્ગત સાહિત્યમીમાંસક અને કાવ્યસર્જન સંલગ્ન વિવિધ ઘટકોની તલસ્પર્શી, શાસ્ત્રીય, સૌંદર્યદ્રષ્ટિની વિચારણાનો ખ્યાલ મળે.</p> <p>૩. આના અધ્યાપનથી બહેનોને કાવ્યતત્ત્વના સૌંદર્યની વિશેષ અનુભૂતિ થશે અને સાહિત્યમીમાંસકોની તાત્વિક વિચારણા પાચાલની વિવિધ પીથીકોને પણ જાણી શકશે</p> <p>૪. આચાર્ય ભરતમુનિ, ભામહ, દંડી, વામન, કુન્તક, આનંદવર્ધન, અભિનવ ગુપ્ત, રાજશેખર, વિશ્વનાથ જાની, પંડિત જગન્નાથ જેવા પ્રતિભાશાળી મીમાંસકો એમના મીમાંસાગ્રંથોથી કાવ્યતત્ત્વ વિચારની</p>

	ગંભીર અન્વેષણા કરી છે , તેનાં અધ્યાપનથી બહેનોની સૌન્દર્યદૃષ્ટિ વિકસિત થશે સાથે સાથે આપણી સમૃદ્ધ સાહિત્ય મીમાંસા સ્વરૂપનો ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે
Module 1 (Credit 1) :	ભારતીય સાહિત્ય શાસ્ત્રનો ઉત્ક્રાંતિમૂલક અભ્યાસ
Learning Outcomes (Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)	After learning the module, learners will be able to 8. ૨૫૦૦ વર્ષની પ્રાચીન પરંપરા અંતર્ગત સાહિત્યમીમાંસક અને કાવ્યસર્જન સંલગ્ન વિવિધ ઘટકોની તલસ્પર્શી , શાસ્ત્રીય, સૌંદર્યદ્રષ્ટિની વિચારણાનો ખ્યાલ મળે. 9 .આના અધ્યાપનથી બહેનોને કાવ્યતત્વના સૌન્દર્યની વિશેષ અનુભૂતિ થશે અને સાહિત્યમીમાંસકોની તાત્વિક વિચારણા પાચાલની વિવિધ પીથીકોને પણ જાણી શકશે
Content Outline	આચાર્ય ભરતમુનિ ,ભામહ ,દંડી,વામન ,કુન્તક ,આનંદવર્ધન ,અભિનવ ગુપ્ત ,રાજશેખર ,વિશ્વનાથ જાની ,પંડિત જગન્નાથ જેવા પ્રતિભાશાળી મીમાંસકો એમના મીમાંસાગ્રંથોથી કાવ્યતત્વ વિચારની ગંભીર અન્વેષણા કરી છે , તેનાં અધ્યાપનથી બહેનોની સૌન્દર્યદૃષ્ટિ વિકસિત થશે સાથે સાથે આપણી સમૃદ્ધ સાહિત્ય મીમાંસા સ્વરૂપનો ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે
Module 2 (Credit 1) :	વામનનો રીતિવિચાર આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર
Learning Outcomes (Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)	After learning the module, learners will be able to 24 ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે. 25 આચાર્ય ભરતમુનિ ,ભામહ ,દંડી,વામન ,કુન્તક ,આનંદવર્ધન ,અભિનવ ગુપ્ત ,રાજશેખર ,વિશ્વનાથ જાની ,પંડિત જગન્નાથ જેવા પ્રતિભાશાળી મીમાંસકો એમના મીમાંસાગ્રંથોથી કાવ્યતત્વ વિચારની ગંભીર અન્વેષણા કરી છે , તેનાં અધ્યાપનથી બહેનોની સૌન્દર્યદૃષ્ટિ વિકસિત થશે સાથે સાથે આપણી સમૃદ્ધ સાહિત્ય મીમાંસા સ્વરૂપનો ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે

Content Outline	<p>22. રીતિ અને વૃત્તિ</p> <p>23. શય્યા અને પાક</p> <p>24. ધ્વનિ ,તેનું સ્વરૂપ</p> <p>25. ધ્વનિ અને તેના પ્રકારો</p> <p>26. ધ્વનિકાવ્યના પ્રભેદો ,ગુણીભૂતવ્યંગ્યકાવ્યના પ્રભેદો , ચિત્ર કાવ્યના પ્રભેદો</p>
Module 3 (Credit 1) : ક્રુન્તકનો વક્રોક્તિવિચાર ભારતીય રસમીમાંસા	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)	<p>ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્ત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે.</p> <p>આચાર્ય ભરતમુનિ ,ભામહ ,દંડી,વામન ,ક્રુન્તક ,આનંદવર્ધન ,અભિનવ ગુપ્ત ,રાજશેખર ,વિશ્વનાથ જાની ,પંડિત જગન્નાથ જેવા પ્રતિભાશાળી મીમાંસકો એમના મીમાંસાગ્રંથોથી કાવ્યતત્ત્વ વિચારની ગંભીર અન્વેષણા કરી છે , તેનાં અધ્યાપનથી બહેનોની સૌન્દર્યદૃષ્ટિ વિકસિત થશે સાથે સાથે આપણી સમૃદ્ધ સાહિત્ય મીમાંસા સ્વરૂપનો ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે</p>
Content Outline	<p>27. વક્રોક્તિ તેનાં પ્રકારો</p> <p>28. કાવ્યનાં માર્ગો</p> <p>29. રસની પરિભાષા ,રસ નિષ્પત્તિ પ્રક્રિયા (ભદ્ર લોલટ, શ્રી શંકુક ,ભદ્ર નાયક , અભિનવગુપ્તના મત)રસનું સ્વરૂપ , રસની સંખ્યા ,રસાભાસ , ભાવાભાસ ,વિભાવ ,અનુભાવ ,સાત્વિક ભાવ ,સ્થાયી ભાવ,સંચારી ભા</p>
Module 4 (Credit 1) : અલંકાર : સંજ્ઞા, સ્વરૂપ ક્ષેમેન્દ્રનો ઔચિત્યવિચાર	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
(Specific related to the module..	ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્ત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે.

<p><i>e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...</i>)</p>	<p>આચાર્ય ભરતમુનિ ,ભામહ ,દંડી,વામન ,કુન્તક ,આનંદવર્ધન ,અભિનવ ગુપ્ત ,રાજશેખર ,વિશ્વનાથ જાની ,પંડિત જગન્નાથ જેવા પ્રતિભાશાળી મીમાંસકો એમના મીમાંસાગ્રંથોથી કાવ્યતત્વ વિચારની ગંભીર અન્વેષણા કરી છે , તેનાં અધ્યાપનથી બહેનોની સૌન્દર્યદૃષ્ટિ વિકસિત થશે સાથે સાથે આપણી સમૃદ્ધ સાહિત્ય મીમાંસા સ્વરૂપનો ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે</p>
<p>Content Outline</p>	<p>30. અલંકાર 31. ગુણ અને અલંકાર 32. ઔચિત્યવિચાર</p>

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર.

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. અભિનવગુપ્તનો રસવિચાર અને બીજા લેખો : નગીનદાસ પારેખ
2. ભારતીય સાહિત્યમાં વિચાર પરંપરા : તપસ્વી નાંદી
3. ભારતીય સાહિત્યમીમાંસા : બહેચરભાઈ પટેલ
4. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત : નટુભાઈ રાજપરા
5. ધ્વન્યાલોક : ડોલરરાય મંકડ
6. ધ્વન્યાલોક : આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર : નગીનદાસ પારેખ
7. રસસિદ્ધાંત એક પરિચય : પ્રમોદકુમાર પટેલ
8. વક્રોક્તિજીવિત : કુંતકનો કાવ્ય વિચાર : નગીનદાસ પારેખ
9. કુંતકનો વક્રોક્તિ વિચાર : ડૉ. રમેશ શુક્લ

B.A.-III SEMESTER - V**COURSE SYLLABUS - B.A. Third-year-GUJARATI**

5.6 VSC-4

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.6	VSC	પુસ્તકાવલોકન - Book Review ૧.આંધળી ગલી- ધીરુબેન પટેલ ૨ .અલગારી રખડ પટ્ટી - અમૃતલાલ વેગડ ૩.બાપનું બારમું - દશરથ પટેલ ૪.સંભવામિ ક્ષણે ક્ષણે - ratilal borisagar	VSC	2	50	50	0

Course Title	પુસ્તકાવલોકન - Book Review
Course code	
Course Credits	2
Course Outcomes	After going through the course, learners will be able to
	૧. વિવિધ પ્રકારના પુસ્તકોનું વાંચન કરીને તેનું સંક્ષિપ્ત અને વ્યવસ્થિત પુસ્તકાવલોકન લખી શકશે.
	૨. પુસ્તકના વિષય, પાત્રો, ભાષાશૈલી અને સંદેશનું સમીક્ષાત્મક વિશ્લેષણ કરી શકશે.
	૩. પોતાના વિચારો અને અભિપ્રાયો સરળ, શુદ્ધ અને અસરકારક ગુજરાતી ભાષામાં રજૂ કરી શકશે.
	૪. ગુજરાતી સાહિત્ય પ્રત્યે રસ અને વાંચનની અભિરુચિ વિકસાવી સાહિત્યિક મૂલ્યોને સમજી શકશે.

Module 1 (Credit 1) : પુસ્તકાવલોકનનો પરિચય અને અભ્યાસ

વિષયવસ્તુ

1. પુસ્તકાવલોકનનો અર્થ અને મહત્વ
2. પુસ્તકાવલોકન લખવાની પદ્ધતિ
3. પુસ્તકાવલોકનનું ફોર્મેટ
  - પુસ્તકનું નામ
  - લેખકનું નામ
  - પ્રકાશક અને આવૃત્તિ
  - પુસ્તકનો પ્રકાર
  - કથાસાર
  - મુખ્ય પાત્રો / વિશેષતાઓ
  - ભાષા અને શૈલી
  - સંદેશ
  - અભિપ્રાય અને ઉપસંહાર

વિશ્લેષણાત્મક પુસ્તકાવલોકન

1. પુસ્તકના વિષય અને સંદેશનું વિશ્લેષણ
2. પાત્રચિત્રણ અને ભાષાશૈલીનો અભ્યાસ
3. પોતાના અભિપ્રાય સાથે પુસ્તકાવલોકન લખવાની પદ્ધતિ
4. ગુજરાતી સાહિત્યમાં પુસ્તકાવલોકનનું સ્થાન

Module 2 (Credit 1) : ૧.આંધળી ગલી- ધીરુબેન પટેલ

૨. અલગારી રખડ પટ્ટી-અમૃતલાલ વેગડ

૩.બાપનું બારમું- દશરથ પટેલ

૪.સંભવામિ ક્ષણે ક્ષણે - ગુણવંત શાહ

<p>Learning Outcomes</p> <p><i>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i></p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> · પુસ્તકના મુખ્ય વિચારની ઓળખ મેળવશે. · લેખનશૈલીનું મૂલ્યાંકન કરતા આવડશે. · સંક્ષિપ્ત અને અસરકારક અવલોકન લખવાની કળા · પુસ્તકના સામાજિક અને સાહિત્યિક મૂલ્યો સમજવા · સમીક્ષાત્મક દ્રષ્ટિકોણ વિકસાવવો · સ્વતંત્ર અભિપ્રાય રજૂ કરવાની ક્ષમતા વિકસાવવી
<p>Content Outline</p>	<p>નિયત કૃતિઓની સમીક્ષા કરવામાં આવશે. પુસ્તકાવલોકન કરશે.</p> <p>૧. આંધળી ગલી- ધીરુબેન પટેલ</p> <p>૨. અલગારી રખડ પટ્ટી –અમૃતલાલ વેગડ</p> <p>૩.બાપનું બારમું – દશરથ પટેલ</p> <p>૪.સંભવામિ ક્ષણે ક્ષણે – ગુણવંત શાહ</p>

સંદર્ભ:

1. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો – નગીનદાસ પારેખ
2. વિવેચન પરિચય – ધીરુભાઈ ઠાકર
3. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ધીરુભાઈ ઠાકર
4. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા – ધીરુભાઈ ઠાકર
5. સાહિત્યના સ્વરૂપો – મનસુખલાલ ઝવેરી
6. વિવેચનમુકુર – વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી
7. કાવ્યની શક્તિ – ઉમાશંકર જોશી
8. સાહિત્યચિંતન – સુરેશ જોષી

B.A.-III SEMESTER - V
COURSE SYLLABUS - B.A. Third-year-GUJARATI

5.7 FP

Course Sr. no.	Vertical	Title	Sem V	Credits	Marks	INT	EXT
5.7	FP (core)	Field Project -Related to Major	FP (core)	2	50	50	0

Course Title	FIELD WORK
Course code	
Course Credits	૨
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>Field Work એટલે પ્રાયોગિક અભ્યાસ અથવા સંશોધન માટે વર્ગખંડની બહાર જઈને માહિતી એકત્ર કરવાની પ્રક્રિયા. તેમાં વિદ્યાર્થીઓ વાસ્તવિક પરિસ્થિતિઓનું નિરીક્ષણ, મુલાકાતો, સર્વે, ઇન્ટરવ્યૂ અને દસ્તાવેજોના અભ્યાસ દ્વારા માહિતી મેળવે છે. સાહિત્ય ક્ષેત્રમાં Field Work દ્વારા સમાજ, સંસ્કૃતિ, લોકસાહિત્ય અને ભાષાના જીવંત પાસાઓને સમજવામાં મદદ મળે છે.</p> <p>૧. વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યિક ગ્રંથોનું સંશોધન અને વિશ્લેષણ કરી શકશે.</p> <p>૨. વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ સાહિત્યિક સિદ્ધાંતોનો ઉપયોગ કરીને કૃતિઓનું અર્થઘટન કરી શકશે.</p> <p>૩. વિદ્યાર્થીઓ સર્જનાત્મક લેખન દ્વારા મૂળ કૃતિઓ તૈયાર કરી શકશે.</p> <p>૪ વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને સમાજ, સંસ્કૃતિ તથા ઓળખ વચ્ચેના સંબંધોને સમજી શકશે.</p> <p>૫. વિદ્યાર્થીઓ ડિજિટલ યુગમાં સાહિત્યના પરિવર્તનો અને પ્રભાવનું મૂલ્યાંકન કરી શકશે.</p>

Module 1 (Credit 1) : FIELD WORK - પ્રાયોગિક અભ્યાસનાં હેતુઓ	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	<ul style="list-style-type: none"> • પ્રાયોગિક જ્ઞાન મેળવવું • સંશોધન કુશળતા વિકસાવવી • સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિઓને સમજવી • માહિતી એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિ શીખવી • વિશ્લેષણ અને નિષ્કર્ષ કરવાની ક્ષમતા વિકસાવવી
	<ul style="list-style-type: none"> • સાહિત્યિક કૃતિઓના મુખ્ય વિષયો અને સંદેશોને ઓળખી શકશે. • નારીવાદ, ઉત્તર-ઉપનિવેશવાદ અને સાંસ્કૃતિક અભ્યાસ જેવા અભિગમોને સમજી શકશે. • તુલનાત્મક અભ્યાસ દ્વારા બે અથવા વધુ સાહિત્યિક કૃતિઓનું વિશ્લેષણ કરી શકશે. • Literature Review તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ શીખી શકશે. • પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટને સુવ્યવસ્થિત રીતે લખવાની કુશળતા વિકસાવી શકશે.
Content Outline	<p>FIELD WORK ના પ્રકારો</p> <ol style="list-style-type: none"> ૧. સર્વે પદ્ધતિ - પ્રશ્નાવલિ દ્વારા માહિતી મેળવવી. ૨. ઇન્ટરવ્યૂ પદ્ધતિ - લોકો સાથે મુલાકાત કરીને માહિતી મેળવવી. ૩. અવલોકન પદ્ધતિ - સ્થળ અથવા પરિસ્થિતિનું સીધું નિરીક્ષણ કરવું. ૪. દસ્તાવેજ અભ્યાસ - પુસ્તકો, લેખો અને દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કરવો.

Module 2 (Credit 1) : FIELD WORK ની પ્રક્રિયા અને રિપોર્ટ લેખન	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	<p>સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતાઓ તેમ જ આંતરસંબંધના ઇતિહાસનો આ અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે તેને સમજશે</p> <p>સિક્કાંતના અભ્યાસ બાદ બે કૃતિ જે સાહિત્ય કૃતિ હોય તેના પર બનેલી ફિલ્મોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે જેથી પ્રત્યક્ષ અભ્યાસ પણ થશે અને જાણશે</p>
	<p>આ સાહિત્ય અને સિનેમાનો અનુબંધ આ યુગમાં દ્રઢ થઈ રહ્યો છે ત્યારે આ અભ્યાસક્રમના હેતુ વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાનના આ પરિણામનો પરિચય જરૂરી છે શક્ય છે કે જો વિદ્યાર્થી એમાં પારંગત થાય તો એને રાજગારીની વિપુલ તક દૂરદર્શન અને ફિલ્મ ઉદ્યોગમાં મળી શકે .</p>
Content outline	<p>FIELD WORK કરવાની પ્રક્રિયા</p> <p>વિષય પસંદગી</p> <p>અભ્યાસ માટે યોગ્ય અને સ્પષ્ટ વિષય પસંદ કરવો.</p> <p>હેતુ નક્કી કરવો</p> <p>સંશોધનનો મુખ્ય ઉદ્દેશ નક્કી કરવો.</p> <p>માહિતી સંગ્રહ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સર્વે • ઇન્ટરવ્યૂ • અવલોકન • દસ્તાવેજ અભ્યાસ <p>માહિતીનું વિશ્લેષણ</p> <p>મેળવેલી માહિતીનું ગોઠવણીપૂર્વક વિશ્લેષણ કરવું.</p> <p>રિપોર્ટ તૈયાર કરવો</p>

	પરિચય, માહિતી, વિશ્લેષણ અને નિષ્કર્ષ સાથે રિપોર્ટ તૈયાર કરવો.
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	• વિદ્યાર્થીઓ FIELD WORK નો અર્થ અને મહત્વ સમજી શકશે.
	• વિદ્યાર્થીઓ FIELD WORK ના વિવિધ પ્રકારો જેવી કે સર્વે , ઇન્ટરવ્યૂ અને અવલોકન પદ્ધતિઓ ઓળખી શકશે.
	• વિદ્યાર્થીઓ માહિતી સંગ્રહ અને સંશોધનની પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકશે.
	• વિદ્યાર્થીઓ FIELD WORK માટે યોગ્ય વિષય અને હેતુ નક્કી કરી શકશે.
	• વિદ્યાર્થીઓ પ્રાયોગિક માહિતીનું વિશ્લેષણ કરીને યોગ્ય નિષ્કર્ષ આપી શકશે.

ગુજરાતી સંદર્ભ ગ્રંથો (References)

1. સંશોધન પદ્ધતિ – લેખક: ચંદ્રકાન્ત પટેલ
2. સાહિત્ય સિદ્ધાંત અને વિવેચન – લેખક: રમેશ એમ. ત્રિવેદી
3. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – લેખક: ધીરુભાઈ ઠાકર
4. લોકસાહિત્ય વિમર્શ – લેખક: ઝવેરચંદ મેઘાણી
5. સાહિત્ય અને સમાજ – લેખક: ઉમાશંકર જોશી
6. વિવેચનના સિદ્ધાંતો – લેખક: નગીનદાસ પારેખ
7. ગુજરાતી લોકસાહિત્ય – લેખક: હરિવલ્લભ ભાયાણી
8. સંશોધન અને નિબંધ લેખન – લેખક: ભોગીલાલ સાંડેસરા
9. ગુજરાતી સાહિત્ય : સ્વરૂપ અને વિકાસ – લેખક: મનસુખલાલ ઝવેરી
10. લોકસંસ્કૃતિ અને સાહિત્ય – લેખક: બળવંત જાની

B.A.-III SEMESTER – VI

NO.	Vertical	Semester VI	Humanity				
		Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.1	Major (core)	આધુનિક અને અનુઆધુનિકયુગ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	Major (core)	4	100	50	50
6.2	Major (core)	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય વિવેચકો	Major (core)	4	100	50	50
6.3	Major (Elective-1) Major (Elective-2)	પેપર : 1 સાહિત્ય, સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસ Or પેપર : 2 સાહિત્યના અભિગમો	Major (Elective- 1) Major (Elective- 2)	4	100	50	50
6.4	Minor Stream	લિપિવિજ્ઞાન , લેખન કળા , હસ્તપ્રત વિજ્ઞાન - Manuscriptology	Minor Stream	2	50	0	50
6.5	Minor Stream	વિશ્વસાહિત્ય	Minor Stream	100	50	50	100
6.6	OJT		OJT	4	50	50	100
				22	250	300	550

6.1 Major core

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.1	Major (core)	આધુનિક અને અનુઆધુનિકયુગ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	Major (core)	4	100	50	50

Course Title	આધુનિક અને અનુઆધુનિકયુગ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ગુજરાતી આધુનિક અને અનુઆધુનિક ની ભૂમિકાને ધ્યાનમાં રાખી નિયત કૃતિઓનો અભ્યાસ જાણી જ્ઞાન સમૃદ્ધ થઈ શકે . 2. કૃતિઓના અભ્યાસ દ્વારા ગુજરાતી આધુનિક અને અનુઆધુનિકયુગની સ્વરૂપગત વિશેષતા, પરંપરાને ધ્યાનમાં રાખી સર્જકોના પ્રદાનની જાણકારી મેળવી શકે . 3. આધુનિક અને અનુઆધુનિક સંજ્ઞા , લક્ષણો , સ્વરૂપનો અભ્યાસ તેમ જ તેના આધારે આધુનિક અને અનુઆધુનિક કૃતિઓનો અભ્યાસ કરી જ્ઞાનમાં વધારો કરી શકે .
Module 1 (Credit 1) :	આધુનિક , આધુનિકતા , અનુઆધુનિકતા –સંજ્ઞા , સ્વરૂપ , સંકલ્પના , લક્ષણો (અર્વાચીન , પરંપરાગત , સમકાલીન સંજ્ઞા સાથે સંબંધ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>1 આધુનિક અને અનુ આધુનિક સંજ્ઞા , સંકલ્પના લક્ષણોની સમજ અને તેમ જ તેના વિકાસને જાણશે</p>

	આધુનિક અને અનુઆધુનિક સર્જક અને સર્જન પ્રવૃત્તિઓ થી પરિચિત થશે 2. આધુનિક અને અનુઆધુનિક સાંસ્કૃતિક ચેતનાથી વિદિત થશ
Content Outline	33. માનવ સંદર્ભમાં આંતરબાહ્ય પરિવર્તનોને સર્જક સંવેદન સૌન્દર્ય દ્રષ્ટીએ આકાર આપે છે તેની મૌલિકતા અને વ્યાપકતા દર્શાવવા માટે સાહિત્ય ઇતિહાસના લેખકો યુગ વિભાજન પદ્ધતિનું પ્રતીમાન પસંદ કરે છે 34. તેથી સાહિત્ય કૃતિને આકાર આપનારા વિવિધ સાંસ્કૃતિક પરિબલોની સક્રિયતા જાની શકાય છે
Module 2 (Credit 1) :	પરંપરા અને આધુનિકતા , પરંપરા અને અનુ આધુનિકતા , આધુનિકતા અને અનુઆધુનિકતાને ઘડનારા પરિબલો અને ગુજરાતી સાહિત્ય પર તેનો પ્રભાવ
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to 1 વિદ્યાર્થી સાહિત્યિક યુગ નિર્માણ આબોહવાને જાણશે ૨. સાહિત્ય સર્જનની પરંપરામાં આવતા સ્થિત્યંતરો ઓળખવા માટે પ્રયોજાયેલી વિશિષ્ટ સંજ્ઞા -આધુનિક અને અનુઆધુનિક અધ્યાપન થાય તે હેતુ છે તે આધારે જ્ઞાનમાં વધારો કરશે
Content Outline	35. આધુનિક -અનુઆધુનિક - સંજ્ઞા , ઉદ્ભવ , વિભાવના , લક્ષણો તેનું ઐતિહાસિક સાંસ્કૃતિક મહત્વ, તેના આંતર બાહ્ય પરિબલો અને સ્વરૂપ 36. ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસમાં આધુનિક અને અનુ આધુનિક વલણોથી અભીગ્યતા કેળવે
Module 3 (Credit 1) :	કૃતિ લક્ષી અભ્યાસ- આધુનિકતા સંદર્ભે જાલકા -નાટક -ચિનુ મોદી -અસાઈત સાહિત્ય સભા ,ભેંઝા , રત્નાદે પ્રકાશન ,1985
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to 1. સાહિત્ય કૃતિ સ્વયમ તેની સર્જકતા વડે વિશિષ્ટ ઓળખ આપે છે પરંતુ જ્યારે નિયત સમયગાળામાં સમાન સ્તરની સંવેદનશીલતા અને અભિવ્યક્તિ વડે સાહિત્યયુગનું નિર્માણ થતું હોય છે તેનાથી વિદિત થાય. ૨.એ યુગ નિર્માણની પ્રક્રિયામાં સક્રિય સર્વે પરિબલોનું અધ્યાપન જરૂરી છે , વિદ્યાર્થી સાહિત્યિક યુગની આબોહવાને જાણે .
Content Outline	જાલકા -નાટક -ચિનુ મોદી - રાઈ નો પર્વતનું અનુસંધાન - રાઈ નો દર્પણ રાઈ સાથે તુલના

	<ul style="list-style-type: none"> - સામાજિક મહત્વ , સાંસ્કૃતિક મહત્વ - પાત્ર નિરૂપણ -નારીકેન્દ્રી અભિગમ - કથન કેન્દ્ર- - વાતાવરણ - આધુનિકતા - આરંભ અને અંત <p>- સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન અને પ્રસ્તુતતા</p>
Module 4 (Credit 1) :	<p>કૃતિ લક્ષી અભ્યાસ – અનુ આધુનિકતાના સંદર્ભે</p> <p>સમુદ્રાન્તિકે -પ્રવાસ સાહિત્ય – ધ્રુવ ભટ્ટ ,1993 ,ગુર્જર પ્રકાશન ,અમદાવાદ</p>
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્ય કૃતિ સ્વયમ તેની સર્જકતા વડે વિશિષ્ટ ઓળખ આપે છે પરંતુ જ્યારે નિયત સમયગાળામાં સમાન સ્તરની સંવેદનશીલતા અને અભિવ્યક્તિ વડે સાહિત્યયુગનું નિર્માણ થતું હોય છે તેનાથી વિદિત થાય.</p> <p>એ યુગ નિર્માણની પ્રક્રિયામાં સક્રિય સર્વે પરિબલોનું અધ્યાપન જરૂરી છે ,વિદ્યાર્થી સાહિત્યિક યુગની આબોહવાને જાણે</p>
Content Outline:	<p>સમુદ્રાન્તિકે -ધ્રુવ ભટ્ટ</p> <p>દેશી વાદ , પ્રવાસ કથા , મરીન સાહિત્ય ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ઐતિહાસિક મહત્વ , સામાજિક મહત્વ , સાંસ્કૃતિક મહત્વ - પાત્ર નિરૂપણ - કથન કેન્દ્ર - વાતાવરણ - અનુ આધુનિકતા - આરંભ અને અંત <p>- સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન અને પ્રસ્તુતતા</p>

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત -

લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે કે લેખક, તજજ્ઞ વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. આધુનિકતા : એક સંકુલ સંપ્રત્યય : બિપિન આશર, પાર્શ્વ પ્રકાશન
૨. સાહિત્યમાં આધુનિકતા : સુમન શાહ , પાર્શ્વ પ્રકાશન,
પ્ર.આ. ૨૦૦૬
૩. આધુનિકતા અને ગુજરાતી આધુનિક કવિતા : ભોળાભાઈ પટેલ, આર.આર. શેઠ,
અમદાવાદ, મુંબઈ, પ્ર.આ. ૧૯૮૭
૪. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતા : પ્રમોદકુમાર પટેલ, ગુજરાત સાહિત્ય
અકાદમી, ગાંધીનગર,
પ્ર.આ. ૧૯૯૩
૫. અનુઆધુનિકતાવાદ : સંપા. ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા,
ભોળાભાઈ પટેલ,
ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
- ૬ . અનુઆધુનિકતા અને આપણે : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ.
૨૦૦૮
- ૭ . પરિષ્કૃત વાર્તા અને બીજા લેખો : મણિલાલ પટેલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન,
૨૦૧૦
- ૮ .બાપાની પીપર (કિરીટ દૂધાત) જયેશ ભોગાયતા - પ્રત્યક્ષ -
જુલાઈ,સપ્ટેમ્બર-૨૦૦૦ , ૫-૯
મણિલાલ પટેલ -
ખેવના -જુન, ૧૯૯૯ , ૪૨-૪૪
રોહિત પંચોલી - પરબ , જુન,
૨૦૦૦ , ૩૪-૩૭
- ૯ .અસ્તિત્વવાદી ધારા અને ગુજરાતી નવલકથા - શરીફા વીજળીવાળા , ફાર્બસ ત્રૈમાસિક,
એપ્રિલ-જુન,૧૯૯૬ , ૬૮-૭૬
- ૧૦ .આધુનિક -અનુ આધુનિક નવલકથા -પશ્ચિમના સંદર્ભે - સનત ભટ્ટ , કંકાવટી, ઓગસ્ટ ,
૧૯૯૯ , ૧૮-૩૦
- ૧૧ .ગુજરાતી નવલકથા -૧૯૪૭ થી ૧૯૯૭ - નરેશ વેદ ,શબ્દ સૃષ્ટી,ઓગસ્ટ,૧૯૯૮ , ૮૩-૯૨

- ૧૨ આજની ગુજરાતી વાર્તા - એક નિરીક્ષણ - મોહન પરમાર ,હયાતી , ડીસેમ્બર , ૧૯૯૯
- ૧૩ .આધુનિકોત્તર ગુજરાતી વાર્તામાં નારી પ્રતિમાનું નિર્માણ - ઈલા નાયક , પરબ , એપ્રિલ ,૧૯૯૮ ,૩૦-૩૬
- ૧૪ . ચેત્નાપ્રવાહકિત નવલકથા -અનિલા દલાલ ,૧૯૯૪ , યુનિ .ગ્રંથ નિર્માણ ,અમદાવાદ
- ૧૫ .ચંદ્રકાંત બક્ષીથી ફેરો -સુમન શાહ , પ્રજ્ઞેશ પ્રકાશન , ૧૯૭૩
- ૧૬ .નવલકથા - સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય - સંપાદન - શિરીષ પંચાલ અરુણોદય પ્રકાશન , ૨૦૧૪ ,અમદાવાદ
- ૧૭ .આધુનિક વિવેચનાની વિવિધ તરહો - પી .જે .પટેલ , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૯૮
- ૧૮ .ગુજરાતી કથાવિશ્વ - નવલકથા - સંપાદકો - બાબુ દાવલપુરા, નરેશ વેદ પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૧૫
- ૧૯ .કથાવિચાર - પ્રમોદકુમાર પટેલ - પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૯૯
- ૨૦ .નવલકથા - શિલ્પ અને સર્જન - સાહિત્યસ્વરૂપ શ્રેણી - ભરતકુમાર ઠાકર , ભારત પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૯
- ૨૧. Essays on state of novel – oxford university press, 1973**
- 22 . Modernism – Bradbury Malcolm and McFarlanejames –eds. , Penguin books, 1981**
- 23. The Novel and the Modern world , Chicago , The University press, 1960**
- ૨૪ .આધુનિક કવિતા - કેટલાક પ્રશ્નો -નિરંજન ભગત -વોરા અને કો . અમદાવાદ , ૧૯૭૨
- ૨૫ .આધુનિક કવિતા -ચાર મુદ્દા -હરિવલ્લભ ભાયાણી અને અન્ય , બુટાલા પ્રકાશન ,
- ૨૬ . કવિતા કાનથી વાચો - નિરંજન ભગત -, પરિચય પુસ્તિકા , પરિચય ટ્રસ્ટ,-સં.વાડીલાલ ડગલી ,૧૯૭૨

6.2 Major (Core)

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.2	Major (core)	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય વિવેચકો	Major (core)	4	100	50	50

Course Title	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>1. બી .એ ના અભ્યાસક્રમમાં વિદ્યાર્થી મેથ્યુ આર્નોલ્ડ સુધીની પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસાનો પરિચય મેળવે છે</p> <p>2 એમ .એ .ના અભ્યાસક્રમમાં ટી .એસ .એલિયટ થી રોલાં બારથ સુધીના તબક્કાના મહત્વના મીમાંસકોની સહીત્યમીમાંસનું અધ્યાપન કરવાનો હેતુ છે અને સમજ કેળવે તે જરૂરી છે.</p> <p>3 .યુરોપીય સાહિત્ય વિવેચનનો વ્યાપક અનુભવ કરે .</p> <p>4 પશ્ચિમ કાવ્ય કલાત્મકતા અધ્યયનની વિવિધ પ્રણાલી તથા પરિવર્તનને જાણશે</p> <p>5 સાહિત્યતાવાની અર્થઘટન કરનારી વિભિન્ન વિવેચન દ્રષ્ટિનો અભ્યાસ કરશે</p>
Module 1 (Credit 1):	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા .
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>અંગ્રેજ શાસનકાળથી આપણા વિધવાન વિવેચકો પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસના સીધાન્તોનું નિકટવર્તી અનુશીલન કર્યું છે તેની પ્રાયોગિક કલાત્મકતા જાણશે</p> <p>વિદ્યાર્થીની બહેન કાવ્ય અધ્યયનની વિવિધશાખાઓ વિવિધ રીતે સ્વાત્રન્યોત્તર કાળ પછી આપણા વિવેચકો યુરોપીય સાહિત્યવિવેચનનો વ્યાપક અનુભવ કરે છે એ જાણશે</p>

Content Outline	<p>* બીજી સદીથી વીસમી સદીનો પાશ્ચાત્ય ઇતિહાસ જાણશે પ્લેટો થી લઈ એરીસ્ટોટલ, લોન્જઈનસ ,હોરેસ , લોકે ,દેકાર્ટ , શેક્સપિયર , બેન્જોનસન વગેરેના પ્રદાન તેમની કાવ્ય વિચારના નો પરિચય મેળવશે</p> <p>* ૧૪મી સદી વાચી આવતા વાદોને જાણશે (દાદાવાદ, અસ્તિત્વવાદ બીજા અનેક વાળોને જાણશે અને પરિચય મેળવશે</p>
Module 2 (Credit 1) :	પ્લેટો -અરિસ્ટોટલ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેન અનેક પાશ્ચાત્ય વિવેચકો તેના પ્રદાન ને જાણશે તેમની કાવ્ય વિચારથી પરિચિત થશે 2. વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિત ચન્તરોને જાણશે અને શીખશે
Content Outline	<p>37. પ્લેટો -સાહિત્ય અને નૈતિકતા ,અનુસરણનો સિદ્ધાંત ,સાહિત્ય અને આદર્શ વિષે તેમના પ્રદાન ને જાણશે</p> <p>38. એરિસ્ટોટલ -poetics -સાહિત્યની પ્રથમ સુવ્યવસ્થિત આલોચના , અનુસરણ નહીં પુનઃ મૂલ્યાંકન ,ટ્રેજેડી નું વિશ્લેષણ ,એકતાના સિદ્ધાંતો ,unity of action</p>
Module 3 (Credit 1) :	લોન્જઈનસ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેન અનેક પાશ્ચાત્ય વિવેચકો તેના પ્રદાન ને જાણશે તેમની કાવ્ય વિચારથી પરિચિત થશે 2. વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિતચન્તરોને જાણશે અને શીખશે
Content Outline	લોન્જઈનસ -ઉર્ધ્વાકરણ -sublime , લેખકની મહત્તા અને ભાવનની ભૂમિકા ,આલોચના અને સર્જનનો સંગમ
Module 4 (Credit 1) :	મેથ્યૂ આર્નોલ્ડ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીની બહેન અનેક પાશ્ચાત્ય વિવેચકો તેના પ્રદાન ને જાણશે તેમની

	કાવ્ય વિચારથી પરિચિત થશે વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિતચન્તરોને જાણશે અને શીખશે
	વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના 2. સ્થિતચન્તરોને જાણશે અને શીખશે
Content Outline	મેથ્યુ આર્નોલ્ડ - father of modern criticism -સાહિત્ય જીવનની સમીક્ષા ,સાહિત્યનુ નૈતિક પ્રદાન આધુનિક આલોચનનો આધાર ,સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિનો સબંધ , સહિત્ય આલોચનમાં નિષ્પક્ષતા ,ઉચ્ચ ધોરણ ,classic ની સરખામણી

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત - લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો

૧. પશ્ચિમનું સાહિત્ય વિવેચન ભાગ - ૧,૨ : શિરીષ પંચાલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ, ૧૯૯૨
૨. પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસા : બહેચરભાઈ પટેલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ,
૩. મેથ્યુ આર્નોલ્ડ : ભરત મહેતા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, ૨૦૦૨
૪. કવિ-વિવેચક એલિયટ : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૫. ઉદાત્તત્વ : અનુ. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ, ગુજરાત યુનિ., અમદાવાદ
૬. ટી.એસ. એલિયટ વિશેષાંક : સં. ધીરુ પરીખ, કવિલોક પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૮૯
૭. ફલશ્રુતિ : લાભશંકર પુરોહિત, સંવાદ પ્રકાશન, વડોદરા, ૧૯૯૯

ॢ. ढहुसंवाढ
अडढावाढ

: यंढुरकंअत ढोडुीवाणल, डलरुथ डुरकलशन,

ॢ. सलढुरंते कलडु

: सुडुन शलह, डलरुथ डुरकलशन, अडढावाढ

6.3 Major (Elective -1)

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.3	Major (Elective-1)	પેપર : 1 સાહિત્ય, સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસ	Major (Elective- 1)	4	100	50	50

Course Title	સાહિત્ય, સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસ
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. વીસમી સદીના વિવેચના અભિગમો અને તેની સમગ્ર વિચારણાથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૨. સાહિત્યમાં મહત્વ સમજાય.</p> <p>૩. INTERDISCIPLINARY સંશોધનમા વર્તમાન સંદર્ભે પ્રસ્તુત કઇ રીતે છે તેથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૪. સાહિત્યમાં સમાજ , સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસના અભિગમો - નવા વિચારોથી જ્ઞાત થાય.</p>
Module 1 (Credit 1) :-	સમાજ -સંજ્ઞા , વિભાવના , ઘડનાર પરિબળો વિગતવાર પરિચય. - ગુજરાતી સાહિત્ય અને ધારા અને તેની અત્યારના સમયમાં પ્રસ્તુતતા
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્યવિચારણાના ત્રણ મુખ્ય કેન્દ્ર છે - સર્જન , ભાવન , વિવેચન તેના ગુહીતોને તપાસવું સાહિત્ય કૃતિના વિવેચનના અભિગમોનો એક સંકુલ ઇતિહાસ આજે ઉપલબ્ધ છે , વિવેચન પરંપરાને જાણશે , તેના ઇતિહાસ થી જ્ઞાત થશે</p> <p>અભિગમ જે નિર્માણ પામે છે તેની પાછળ સક્રિય પરિબળોનો પરિચય પ્રાપ્ત કરશે</p>
Content Outline	સામાજિક -સંસ્કૃતિક અભિગમ , પર્યાવરણવાદી અભિગમ ,, ઐતિહાસિક અભિગમ , ભાવક નિષ્ઠ અભિગમ , સામાજિક અભિગમ ,

Module 2 (Credit 1) : સંસ્કૃતિ - સંજ્ઞા , વિભાવના , ઘડનાર પરિબળો વિગતવાર પરિચય.

Learning Outcomes After learning the module, learners will be able to

સંસ્કૃતિ -સંજ્ઞા , વિભાવના

સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત – કારણો અને નિવારણો
સાહિત્ય દ્વારા સમજણ

Content Outline

* સંસ્કૃતિ લેખન અને પ્રયોજન અભિગમ
સામાજિક -સાંસ્કૃતિક અભિગમ
માનવ સંસ્કૃતિનું પ્રવાહ દર્શન - પૂર્વ અને પશ્ચિમ

- સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુત
- સાહિત્ય સંદર્ભે ચર્ચા
- સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન

Module 3 (Credit 1) : ઇતિહાસ - સંજ્ઞા , વિભાવના , સ્વરૂપ

Learning Outcomes After learning the module, learners will be able to

ઐતિહાસિક અભિગમ -સંજ્ઞા , વિભાવના

સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત – કારણો અને નિવારણો
સાહિત્ય દ્વારા સમજણ

Content Outline

* નવ્ય ઇતિહાસ વાદ - પરિચય
ઇતિહાસ લેખન અને પ્રયોજન
ઇતિહાસ લેખનની વિવિધ પદ્ધતિઓનો પરિચય

- સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુત
- સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન

Module 4 (Credit 1) : સાહિત્ય , સમાજ , સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસ સંદર્ભે - ઔરંગઝેબ નાટક
- ચિનુ મોદી-કૃતિ - ઔરંગઝેબ અને નૈષઠ રાય , આદર્શ પ્રકાશન ,

Learning Outcomes After learning the module, learners will be able to

	સાહિત્ય અને સમાજ , સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ , સાહિત્ય અને ઇતિહાસ -સંજ્ઞા , વિભાવના
	સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત – કારણો અને નિવારણો સાહિત્ય દ્વારા સમજણ
Content Outline	<p>* ઔરંગઝેબ અને નૈષઘ રાય કૃતિનો - પરિચય નો કેન્દ્રવર્તી વિચાર</p> <p>* દ્વારા ચિનુ મોદી નો પરિચય - ભાષા શૈલી, પાત્રો ,ઐતિહાસિક , સાંસ્કૃતિક , સામાજિક કેન્દ્રી વિચારણા સંદર્ભ</p> <p>- સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુત્તા - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન</p>

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત - લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ઇતિહાસ – સ્વરૂપ અને પદ્ધતિ – રસિકલાલ છોટાલાલ પરીખ , ગુજરાત યુનિ. અમદાવાદ ,
૨. ઇતિહાસ, સમાજ , સાહિત્યમાં ગુજરાત – મકરંદ મેહતા , ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ , ૨૦૦૮
૩. સાહિત્યમાં ઇતિહાસની અભીધારના – ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા , મુંબઈ યુનિ. ૨૦૦૦
- ૪ કલાકારનો ઇતિહાસ બોધ – ભારત મેહતા –મુંબઈ યુનિ., ૨૦૦૯
૫. ભારતીય સંસ્કૃતિ – ર.વ. દેસાઈ , શ્રે સયાજી સાહિત્ય માળા , ૧૯૫૪
૬. શ્રી અને સૌરભ – ઉમાશંકર જોશી , ગૂર્જર પ્રકાશન , 1987
- ૭.સાહિત્ય અને સમાજ ચેતના – સં.સુધીર્યાન્દ્ર , સુરત
સાહિત્યનુ સમાજ શાસ્ત્ર – વિદ્યુત જોશી , પાર્શ્વ પ્રકાશન , ૨૦૦૩
૮. મોગલ સમ્રજ્યનો ઇતિહાસ
૯. સંસ્કૃતિ , સમાજ અને સાહિત્ય – આર .પી .કુલશ્રેષ્ઠ , રાવત પ્રકાશન , દેલ્હી

6.3 Major (Elective -2)

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.3	Major (Elective-2)	પેપર : 2 સાહિત્યના અભિગમો	Major (Elective- 2)	4	100	50	50

Course Title	સાહિત્યના અભિગમો
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. વીસમી સદીના વિવેચના અભિગમો અને તેની સમગ્ર વિચારણાથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૨. વિવેચનમાં અભિગમનું નું મહત્વ સમજાય.</p> <p>૩. અભિગમો દ્વારા સંશોધનમા વર્તમાન સંદર્ભે પ્રસ્તુત કઇ રીતે છે તેથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૪. વિવેચન અભિગમો - નવા વિચારોથી જ્ઞાત થાય.</p>
Module 1 (Credit 1) :-	વિવેચનના વિવિધ અભિગમોનો વિગતવાર પરિચય. - ગુજરાતી સાહિત્ય અને ધારા અને તેની અત્યારના સમયમાં પ્રસ્તુતતા
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્યવિચારણાના ત્રણ મુખ્ય કેન્દ્ર છે - સર્જન , ભાવન , વિવેચન તેના ગુહીતોને તપાસવું સાહિત્ય કૃતિના વિવેચનના અભિગમોનો એક સંકુલ ઇતિહાસ આજે ઉપલબ્ધ છે , વિવેચન પરંપરાને જાણશે , તેના ઇતિહાસ થી જ્ઞાત થશે</p> <p>વિવેચનનો અભિગમ જે નિર્માણ પામે છે તેની પાચલ સક્રિય પરિબળોનો પરિચય પ્રાપ્ત કરશે</p>
Content Outline	સામાજિક -સંસ્કૃતિક અભિગમ , પર્યાવરણવાદી અભિગમ , નારીવાદી અભિગમ , રૂપરચનાવાદી અભિગમ , ઐતિહાસિક અભિગમ , ભાવક નિષ્ઠ અભિગમ ,

	મનોવિષલેશ્ચાત્મક અભિગમ ,
Module 2 (Credit 1) :	મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ -સંદર્ભે મીરાં યાજ્ઞિકની ડાયરી - બિંદુ ભદ્ર
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ -સંજ્ઞા , વિભાવના
	સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત - કારણો અને નિવારણો સાહિત્ય દ્વારા સમજણ
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> * મીરાં યાજ્ઞિકની ડાયરી - પરિચય નો કેન્દ્રવર્તી વિચાર -નારી કેન્દ્રી , નારીનું મનોજગત * દ્વારા બિંદુ ભદ્ર નો પરિચય - ભાષા શૈલી, પાત્રો ,મનોવિશ્લેષતાત્મક કેન્દ્રી વિચારણા સંદર્ભ
	<ul style="list-style-type: none"> - સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુત્તા હિન્દી મછલીમારી હુયીમાં સાથે તુલના કે અન્ય કથા સાહિત્ય સંદર્ભે ચર્ચા - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન
Module 3 (Credit 1) :	સામાજિક અભિગમ - સંદર્ભે ગર્ભ ગાથા - હિમાંશી શેલત
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	સામાજિક અભિગમ -સંજ્ઞા , વિભાવના
	સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત - કારણો અને નિવારણો સાહિત્ય દ્વારા સમજણ
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> * ગર્ભ ગાથા - પરિચય નો કેન્દ્રવર્તી વિચાર -નારી કેન્દ્રી , નારીનું મનોજગત * દ્વારા હિમાંશી શેલતનો પરિચય - ભાષા શૈલી, પાત્રો ,સામાજિક કેન્દ્રી વિચારણા સંદર્ભ

	<ul style="list-style-type: none"> - સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુતા - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન
Module 4 (Credit 1) :	નારીવાદી અભિગમ - પુત્ર સમોવડી -ક .મા.મુનશી
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>નારીવાદી અભિગમ -સંજ્ઞા , વિભાવના</p> <p>સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત - કારણો અને નિવારણો સાહિત્ય દ્વારા સમજણ</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> * પુત્ર સમોવડી - પરિચય નો કેન્દ્રવર્તી વિચાર -નારી કેન્દ્રી , નારીનું મનોજગત * દ્વારા ક.મા.મુનશી નો પરિચય - ભાષા શૈલી, પાત્રો ,મનોવિશ્લેષતાત્મક કેન્દ્રી વિચારણા સંદર્ભ - સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુતા - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત - લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

- 1 . કળા , સાહિત્ય અને વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૪
- 1.A.વિવેચનના અભિગમો - ભરત મહેતા , પાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ , ૨૦૧૯
- 1 . રૂપરચનાવાદ- નીતા ભગત , યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 2 સાહિત્યિક વાદ- સ. યશવંત ત્રિવેદી , નવભારત સાહિત્ય મંદિર
- 3 આધુનિકતા એક સંકુલ પ્રત્યાય - બિપિન આશર , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ

- 4 પર્યાવરણ કેન્દ્રી વિચારણા – નૂતન જાની , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ, ૨૦૧૨
- 5 નય પ્રયાણ – નીતિન મહેતા – મુંબઈ
- 6 નિરંતર – નીતિન મહેતા – મુંબઈ
- 7 વાચન વ્યાપાર – જયેશ ભોગાયતા – વડોદરા
નવ્યવિવેચન પછી -સુમન શાહ , લાકુબલુ પ્રકાશન – વડોદરા

6.4 MINOR stream

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.4	Minor Stream	લિપિવિજ્ઞાન , લેખન કળા , હસ્તપ્રત વિજ્ઞાન - Manuscriptology	Minor Stream	2	50	0	50

Course Title	લિપિ વિજ્ઞાન, લેખન કળા અને હસ્તપ્રત વિદ્યા -Manuscriptology
Course code	
Course Credits	2
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. એક વીસમી સદીમમા પ્રસ્તુત વિષય અને તેની સમગ્ર વિચારણાથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૨. સાંપ્રત સમયમાં મુદ્રિત સાહિત્યનો ઇતિહાસ તેમ જ ભાષાના ઉચ્ચારિત અને લિખિત રૂપને જાણશે</p> <p>૩. લેખન કળાના ઇતિહાસ સંદર્ભે દૃ સંશોધનમા વર્તમાન સંદર્ભે પ્રસ્તુત કઇ રીતે છે તેથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૪. લિપિ વિજ્ઞાન - નવા વિચારોથી જ્ઞાત થાય.</p>
Module 1 (Credit 1) :	<p>- લિપિ વિજ્ઞાન - શાસ્ત્રીય સમાજ , ઉપયોગીતા , ઉત્પત્તિનો વિગતવાર પરિચય.</p> <p>- પ્રાચીન લિપીઓ તેના વિવિધ સ્વરૂપો, લિપીનું વર્ગીકરણ તેની અત્યારના સમયમાં પ્રસ્તુતતા</p>
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્યવિચારણાના ત્રણ મુખ્ય કેન્દ્ર છે - સર્જન , ભાવન , વિવેચન તેના ગુહીતોને તપાસવું સાહિત્ય કૃતિના વિવેચનના અભીગમોનો એક સંકુલ ઇતિહાસ આજે ઉપલબ્ધ છે , વિવેચન પરંપરાને જાણશે , તેના ઇતિહાસ થી જ્ઞાત થશે</p> <p>લેખન , લિપીનો અભિગમ જે નિર્માણ પામે છે તેની પાચલ સક્રિય પરિબળોનો પરિચય પ્રાપ્ત કરશે</p>

Content Outline	લેખન કલાનું મહત્વ , વિકાસ , ઈતિહાસ , સાધનો , ભારતીય લિપિઓનો પરિચય - બ્રાહ્મી , ખારોષ્ટિ , દેવનાગરી
Module 2 (Credit 1) :	હસ્તપ્રત વિદ્યા - MENUSCRIPTOLOGY
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	હસ્તપ્રત વિદ્યા -સંજ્ઞા , વિભાવના , સ્વરૂપ , સાધનો , જાળવણી ,કેન્દ્રો
	સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત - કારણો અને નિવારણો સાહિત્ય દ્વારા સમજણ
Content Outline	હસ્તપ્રત વિદ્યા આધારે પાઠ સંપાદન , સંપાદનની સમસ્યાઓ , સંપાદનની શાસ્ત્રીય પદ્ધતિ , હસ્તપ્રત આધારે થયેલા સંપાદનો
	- સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુત લેખન કળા , ભાષા ના લિખિત , ઉચ્ચારિત રોપને જાણે ને તે સંદર્ભે ચર્ચા - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન

સંદર્ભ પુસ્તકો ;

૧. લિપિ - ભારતી વૈદ્ય - વિશ્વકોષ સંપાદન
૨. હસ્તપ્રત અને - બળવંત જાની , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૧
૩. પ્રાચીન લેખન કળા અને તેના સાધનો - મુનિ શ્રી પુણ્યવિજયજી , L.D. INDOLOGY, ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યા મંદિર

6.5 MINOR stream

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.5	Minor Stream	વિશ્વસાહિત્ય	Minor Stream	100	50	50	100

Majaor (Core)

Course Title	વિશ્વ સાહિત્ય
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો વિદ્યાર્થી અભ્યાસના જુદા જુદા તબક્કે ગુજરાતી સાહિત્યના સઘન સંપર્કમાં આવે છે .</p> <p>૨. આપને જાણીએ છીએ કે કોઈ પ્રદેશનું સાહિત્ય અન્ય પ્રદેશના સાહિત્યને પ્રભાવિત કરતુ રહે છે એના પ્રભાવને ઝીલતું રહે છે .</p> <p>૩. તેથી ગુજરાતી સાહિત્યના વિદ્યાર્થીને ભારતીય અને અન્ય રાષ્ટ્રોના સાહિત્યથી પરિચિત કરાવવો જરૂરી છે તેથી “ભારતીય સાહિત્ય” અને “વિશ્વ સાહિત્ય” એમ બે અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ M.A.ના અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે</p> <p>૪.વિશ્વ સાહિત્ય -સર્જનના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવે</p> <p>૫. વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જકોનો ફાળો નોંધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્કે સર્જકકેન્દ્રી અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી એક સર્જકને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય</p> <p>૬. વિશ્વ સાહિત્યના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો.</p>
Module 1 (Credit 1) :	એકમ - I વિશ્વ સાહિત્ય -સંજ્ઞા ,નિકટવર્તી સંજ્ઞાઓ , પરિબળો , લક્ષણો, ગ્રીક સાહિત્ય અને નિયત કરેલ દેશોના સાહિત્યનો પરિચય

<p>Learning Outcomes</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>*આજે જ્યારે આપણે વિશ્વ ગ્રામ -GLOBAL VILLAGEમાં રૂપાંતરિત થઈ રહ્યા છીએ ત્યારે મનુષ્યની સંવેદનાની સાર્વત્રિકતા પ્રદેશ પ્રદેશ કેવા ભાતીગળ રૂપ લેતી હોય છે તે વિશ્વ સાહિત્યનાં પરિચયથી પામી શકાય , તેથી વિદ્યાર્થી વિશ્વ સાહિત્ય - પ્રાચીન ગ્રીક મહાકાવ્યો, ટ્રેજડીથી લઈ આર્વાચીન વિશ્વ સાહિત્યના વિશાળપટની ઝલક કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય</p> <p>*વિશ્વ સાહિત્ય અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો</p> <p>* વિશ્વ સાહિત્યની કૃતિઓનો સઘન અભ્યાસ કરે એવું માળખું તૈયાર કર્યું છે</p>
<p>Content Outline</p>	<p>વિશ્વ સાહિત્યનો અભ્યાસક્રમ ગુજરાતી સાહિત્યના વિદ્યાર્થીની દ્રષ્ટીએ વ્યાપક બનાવવા માટે પ્રસ્તુત છે .</p> <p>તેથી વિશ્વ સાહિત્ય -સંજ્ઞા , નિકટવર્તી સંજ્ઞાઓ , પરિબળો , લક્ષણો ને ગ્રીક સાહિત્ય તેમ જ નિયત કરેલ દેશોના સાહિત્યનો પરિચય</p>
<p>Module 2 (Credit 1) : એકમ - કૃતિ ઈડીપસ રેક્સ - ગ્રીક સાહિત્ય -સુભાષ શાહ</p>	
<p>Learning Outcomes</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપનાર સર્જકનો અભ્યાસ કરવો.</p> <p>. તેમના સમગ્ર સાહિત્યસર્જનથી પરિચિત થશે</p> <p>. વિદ્યાર્થીને ઉત્તમ વિશ્વ સાહિત્ય અને સાહિત્યકારોનો પરિચય થાય</p> <p>સર્જકના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવશે</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જકનો ફાળો નોંધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્કે વિશ્વ સર્જકને અને તેની કૃતિ કેન્દ્રી અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી એક સર્જનને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે</p> <p>સર્જકના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરશે</p>

Content Outline	<p>ઈડીપસ -પ્રશિષ્ટ કૃતિ</p> <p>તેનો દેશ , ભાષા , સંસ્કૃતિ , પાત્રો , કથાનક , વાતાવરણ , સંઘર્ષ , શીર્ષક , સમગ્ર લક્ષી મૂલ્યાંકન</p>
<p>Module 3 (Credit કૃતિ :ઓથેલો -વિલિંચમ શેક્સ્પેર અનુવાદ -ભારતીય સાહિત્ય સંઘ , અમદાવાદ , ૧૯૫૮</p>	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપનાર સર્જકનો અભ્યાસ કરવો.</p> <p>. તેમના સમગ્ર સાહિત્યસર્જનથી પરિચિત થવું.</p> <p>.વિદ્યાર્થીને વિશ્વના ઉત્તમ સર્જન અને તેના સાહિત્યકારોનો પરિચય થાય સર્જકના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવે</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જનો ફાળો નોંધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્કે તેના અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી એક સર્જક અને તેના સર્જનને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય સર્જકના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો</p>
Content Outline	<p>ઓથેલો - વિશ્વની શ્રેષ્ઠ classic કૃતિ</p> <p>ભાષા -અનુવાદ</p> <p>કથાનક</p> <p>પાત્રો</p> <p>વાતાવરણ</p> <p>જીવનદર્શન</p> <p>આત્મખોજ</p> <p>સમગ્ર મૂલ્યાંકન</p>
<p>Module 4 (Credit 1) : કૃતિ રાઈનોસરોસ -યુજેન યોનેસકો - અનુવાદ -શિરીષ પંચાલ , શબ્દલોક પ્રકાશન ૧૯૯૧ , - ૨૦૧૯</p>	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્યના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપનાર સર્જકનો અભ્યાસ કરવો.</p>

	<p>. તેમના સમગ્ર સાહિત્યસર્જનથી પરિચિત થવું. . વિદ્યાર્થીને ઉત્તમ સાહિત્યકારોનો પરિચય થાય સર્જકના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવે</p>
	<p>વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જનો ફાળો નોં ધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબ્બક અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી સર્જને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય સર્જન ના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો</p>
Content Outline	<p>રાઈનોસરોસ –classic કૃતિ પાત્રો વાતાવરણ સંઘર્ષ જીવનદર્શન શીર્ષક સમગ્ર મૂલ્યાંકન</p>

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. Collingwood , R.G. – “ Are History and Science Different Kinds of Knowledge ? Mind, xxxi, 1922 pp 449-50
2. Wellek, Rene and Warren Austin : Theory of Literature , Penguin 1970p.19
3. Lucy, sean: T.S.Eliot and the idea of Tradition , Cohen and west 1960, p.20
- ૪ . ત્રિવેદી યશવંત..... અને સાહિત્ય , આર . આર .શેઠની કંપની , અમદાવાદ , ૧૯૭૫
- ૫ . હેસ ,હરમાન – સિદ્ધાર્થ , અનુ . નીરુ દેસાઈ , ભારતીય સાહિત્ય સંઘ , અમદાવાદ
- ૬ .દલાલ , સુરેશ –હરમાન હેસ – પરિચય પુસ્તિકા , પરિચય ટ્રસ્ટ, મુંબઈ , ૧૯૮૭
- ૭ . જેટલી, કૃષ્ણવદન – નોબેલ સાહિત્યકારો , વોરા પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૭૬
- ૮ . પશ્ચિમની વસ્તુસંકાલના ,પાઠવિચારણા- શરીફા વીજળીવાળા તથાપિ , અંક ૨૫-૨૬,કથનકળા શાસ્ત્ર વિશેષાંક , વર્ષ -૭ , સપ્ટેમ્બર-નોવેમ્બર -૨૦૧૧ , ડીસેમ્બર-૨૦૧૨ , સંપાદક – જયેશ ભોગાયતા,

૯. પાશ્ચાત્ય નવલકથામાં આત્મખોજ – ડો. ચૈતન્ય દેસાઈ , ફ્લેમિંગો પબ્લિકેશન, અમદાવાદ ,૨૦૧૫ , મૂલ્ય -૩૦૦ /-

૧૦ .નવલકથા – સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય – સંપાદન – શિરીષ પંચાલ અરુણોદય પ્રકાશન , અમદાવાદ ,૨૦૧૪ , મૂલ્ય ૬૦૦ /-

૧૧ .વિશ્વ સાહિત્યનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ , તાદર્થ્ય , ૧૯૯૬ , ૯-૧૫

૧૨ . સાહિત્ય દર્શન – વિશ્વ સાહિત્ય -૧ -સંપાદક -.દિગીશ મહેતા અને અન્ય

૧૩. પાશ્ચાત્ય નવલકથા – દિગીશ મહેતા અને અન્ય , ગુજરાત ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ , અમદાવાદ

૧૪. દેશાંતર -અનિલા દલાલ , ગુર્જર પ્રકાશન , અમદાવાદ

૧૫.વિશ્વની નવલકથા – સુમન શાહ , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૭

૧૬ . વિપુલા ચ પૃથ્વી -પ્રવીણ દરજી , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ

૧૭ . રશિયન સાહિત્ય -ભોગીલાલ ગાંધી

Major(Elective)

6.6 OJT

NO.	Vertical	Title	Sem VI	Cr.	Marks	Int	Ext
6.6	OJT		OJT	4	50	50	100

Course Title	પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણ-OJT
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણ (OJT)નો અભ્યાસક્રમમાં સામેલ કરવાથી વિદ્યાર્થીનીઓને પ્રત્યક્ષ કાર્યનો અનુભવ પ્રાપ્ત કરાવવો.</p> <p>૨. સાંપ્રત સમયની અનિવાર્યતાને લક્ષમાં રાખી વિદ્યાર્થીનીઓને પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણ માટે સજ્જ કરવી.</p> <p>૩. પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણ દ્વારા વિદ્યાર્થીનીઓ માટે રોજગારની તકોનું નિર્માણ કરવું.</p> <p>૪. લેખન કૌશલ વિકસિત થશે</p> <p>૫ . વિદ્યાર્થીનીનો વ્યક્તિત્વ સમૃદ્ધ થઈ થશે આત્મનિર્ભર થશે</p> <p>૬. વિદ્યાર્થીનીની સૃજનશીલ પ્રતિભાનો વિકાસ થશે અને તેમની અભિવ્યક્તિ ને અવસર મળશે</p>
Module 1 (Credit 1) :	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
<i>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i>	<p>A- General Assessment -20 marks</p> <p>1. Punctuality remains present on all working days goes to work on time and remains at work for the required duration</p> <p>2. Sincerity ; Workshard to meet the quality requirements of the organization , prepared to put to extra , effort to complete the given task</p>

<p>Content Outline</p>	<p>Initiative - Prepared to try new ways of doing existing tasks – identifies obstacles- make persistent efforts to overcome the barriers .</p> <p>39. commitment displays work oriented life goals , makes client/ customer satisfaction her priority , has a clear understanding of her job responsibilities and fulfils those to the best of her ability .</p> <p>40. Attitude towards profession ; takes responsibility for the own action , improves herself through self- learning receptive to new ideas , ready to take new challenges , accepts constructive criticism demonstrates trustworthiness, maintains confidentiality, treats seniors,peers and juniors of all class/caste with respect,dresses appropriately, comes prepared for work</p>
<p>Module 2 (Credit 1)</p>	
<p>Learning Outcomes</p> <p><i>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i></p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>B- SKILLS – 20 MARKS</p> <p>* Communication – Written and oral , displays good manners and etiquettes .</p> <p>* Documentation : Prepares the relevant documents and preserves them systematically</p> <p>* Reporting; Reports to the higher authorities of organization work done by her in appropriate manner</p> <p>* Any other(as per requirement); Each PG programme has specified what skills and abilities will be developed the end of the programme , This should find a place here.</p>
<p>Content Outline</p>	<p>41. Communication , -</p> <p>42. Documentation,</p> <p>43. Reporting, Any other (as per requirement)</p>
<p>Module 3 (Credit 1)</p>	

Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
<i>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i>	A following will be criteria for Internal assessment (40 marks)
	<ul style="list-style-type: none"> *Plan for Internship including goals of Internship – 5 marks * Achivement of goals 9 reflections and proforma) – 5marks * Diary- Daily / weekly report of activities – 5 marks * Report of Internship – 15 marks
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> *Plan for Internship including goals of Internship – 5 marks * Achivement of goals 9 reflections and proforma) – 5marks * Diary- Daily / weekly report of activities – 5 marks * Report of Internship – 15 marks
Module 4 (Credit 1)	
Learning Outcomes	Module 4 (Credit 1)
<i>(Specific related to the module.. e.g. Define, Differentiate, Carry out, Design, etc. ...)</i>	24 Following will be criteria for assessment done jointly – 20 marks
	25 VIVA-VOCA-20 Marks
Content Outline	VVIVA-VOCA-20 MARKS

વિદ્યાર્થીની બહેનોને સૈધાંતિક જ્ઞાન ઉપયોજન અર્થે , રોજગાર અર્થે , વિવિધ વ્યવસાય ક્ષેત્રની ઓળખ થાય ,વ્યવ વિદ્યાર્થીની બહેનોને સૈધાંતિક જ્ઞાન ઉપયોજન અર્થે , રોજગાર અર્થે , વિવિધ વ્યવસાય ક્ષેત્રની ઓળખ થાય ,વ્યવસાય રોજગારની નવી સંધિની શોધ તેમ જ આત્મવિશ્વાસ વધે ,પ્રત્યક્ષ કાર્ય કરી વ્યવસાયિક જગતનો પરિચય મેળવે એ પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણનો (OJT)નો મુખ્ય હેતુ છે . પ્રશિક્ષણ વૃત્તિ – પસંદ કરવાની રહેશે જે કુલ -100 ગુણાંકની રહેશે –Total-100 marks જેનું વિભાજન નીચે પ્રમાણે રહેશે તેની નોંધ લેવી .

Type of Evaluation :

1. Internal Assessment-40

A-Internal Assessment –(20) as per skills

- 1. Punctuality /sincerity- 8**
- 2. Initiative / Reporting- 4**
- 3. Commitement – 4**
- 4. Attitude - 4**

B - Internal Assessment :(20)

- 1. Communication -05**
- 2. Documentation -05**
- 3. Reporting -05**
- 4. Anyother -05**

2. External Assesment (40)

- 1. Planand goal of Internship-05**
- 2. Achivement of goals-05**
- 3. Reports of activities -05**
- 4. Rubric for evaluation -10**
- 5. Report of Internship -15**

3. Joint Assessment : (20)

Viva voca -20

Internal Examiner-10 marks

External

Examiner -10 mark

Internal and External Examiner filled report with Name of Department , Programme, semester, Name of Intern – student , Specialization, subject , Name of Industry or Institution , place of Internship , Title or Mode of Internship work

વ્યવસાય રોજગારની નવી સંધિની શોધ તેમ જ આત્મવિશ્વાસ વધે ,પ્રત્યક્ષ કાર્ય કરી વ્યવસાયિક જગતનો પરિચય મેળવે એ પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણનો (OJT)નો મુખ્ય હેતુ છે . પ્રશિક્ષણ વૃત્તિ – પસંદ કરવાની રહેશે જે કુલ -100 ગુણાંકની રહેશે –Total-100 marks જેનું વિભાજન નીચે પ્રમાણે રહેશે તેની નોંધ લેવી .

1. School/ College – Teaching assistant

2. Nonformal education Teaching

3. Continue education teaching

4. Journalism

Proof reading

Translation- from Marathi...Hindi...English – in 5000 words approximatly

Report writing

Feature writing

Government / Non government projects

Cultural activities

Historical/ Geographical Assistant professor

5. Media

All India Radio- Teqnical and Adminstrative work

Film and Television – Scrip writers, Dailouge writers

Literary Periodicals – proof reading, Interviews(Authors and Starwalts ,Critics ,)

Book review and criticism

Creative Writing , Didital writing, writing skills, reading skills, Enchor, Body language ,

Short story, poems, Play esaays writing skill

Assignment/ Activities towards Comprehensive Continous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે તજજ્ઞ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતી કઈ રીતે ઉપયોગી થઈ શકે / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી

કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર